

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2010/11:1

Stenografiska
uppteckningar
2010/11:1

Fredagen den 8 oktober

1 § Konkurrenskraft (inre marknad och industri)

Näringsminister Maud Olofsson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft (inre marknad och industri) den 25–26 maj 2010

Återrapport från informellt ministermöte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft (inre marknad och industri) den 14–15 juli 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft (inre marknad och industri) den 11–12 oktober 2010

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Välkomna till denna lite speciella och halvt decimerade EU-nämnd. Det här är sista gången EU-nämnden består av förra mandatperiodens ledamöter men första gången den består av den nya riksdagens valda ledamöter. Det betyder att de som inte är med i den nya riksdagen inte får vara med i EU-nämnden längre. Därför är bemanningen inte vad den annars brukar vara. Nästa fredag sammanträder den nyvalda EU-nämnden för första gången.

Nu träffas vi med näringsminister Maud Olofsson om konkurrenskraftsfrågor enligt föredragningslistan. Där står först två återrapporter. Den från den 25–26 maj är utsänd, och den från juli ligger på bordet. Vill näringsministern säga något om dem?

Anf. 2 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Fru ordförande! Vi hade ju en strategi för rena och energieffektiva fordon, och det kan vara bra att påpeka att Sverige har drivit att det ska råda teknikneutralitet. Det har varit vår position att vi inte ska peka ut om det ska vara den ena eller andra tekniken. Detta blir också den väg man ska gå.

När det gäller GMES, som vi pratar om hela tiden, har man nått en överenskommelse, men finansieringen är inte klar, och kommissionen ska återkomma. Det är också en position som vi i sammanhanget är överens om. Sedan har det varit information och diskussion om innovationspolitiken. Det återkommer vi till.

Anf. 3 CARINA ADOLFFSSON ELGESTAM (S):

Jag vill minnas – och vi återkommer till det, förvisso – att turistpolitiken var uppe som information eller diskussion. I så fall är min fråga: Vad sades vid det mötet, inför nästa punkt på dagordningen?

Anf. 4 ORDFÖRANDEN:

Den återkommer vi som sagt till.

Anf. 5 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Är det inte lika bra att vi tar den diskussionen nu, för det är ju kopplat till det här ärendet? Man har tagit beslut under Lissabonagendan om att det inte ska vara någon stor samlad turistpolitik. Däremot finns det skrivet att vi samordna och ha erfarenhetsutbyte. Men Sverige och medlemsländerna håller tillbaka för att det ska vara en nationell turistpolitik. Sedan kan det vara andra saker som kommer på nästa dagordningspunkt.

Anf. 6 ORDFÖRANDEN:

Vi återkommer till den frågan. Kan vi med detta lägga återrapporterna till handlingarna? Jag finner så.

Vi går då in på information och samråd inför mötet i rådet i nästa vecka och går till punkt 6, som är den första Olofssonska punkten på detta råd. Den gäller just turismfrågan, där meddelandet i fråga ska föredras och slutsatser ska antas. Även om frågan har varit omnämnd förut är den ny till behandling.

Anf. 7 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Fru ordförande! Som jag sade har man med Lissabonfördraget nu en rättslig grund för en gemensam europeisk turistpolitik. Man säger då att åtgärderna på europeisk nivå ska komplettera medlemsstaternas insatser. Det är två mål som man pekar ut. Man ska stimulera skapandet av gynnsamma förhållanden för utveckling av turistnäringen, och man ska uppmuntra samarbete mellan medlemsstaterna, särskilt vad gäller utbyte av erfarenheter och arbetssätt. Det är alltså inte på någon djupare nivå än så.

Under det spanska ordförandeskapet presenterades den 14–15 april i Madrid den så kallade Madriddeklarationen om turism. Det var också ett inspel till kommissionens meddelande, som heter *Europa, världens främsta resmål – en ny politisk ram för europeisk turism*. Den var klar den 6 juli 2010.

De utkast till rådsslutsatser som vi har att ta ställning till är en fortsatt behandling av kommissionens meddelande om den politiska ramen. Vi säger väldigt tydligt att insatser på turistområdet företrädesvis ska vara av nationell karaktär, för det ser väldigt olika ut i länderna, men vi säger också att vi kan ställa oss bakom att man gör kompletterande insatser på europeisk nivå. Därför kan vi ställa oss bakom de slutsatser som man har tagit fram här.

Sedan har vi sagt att vi motsätter oss att man tillför nya medel för turism på EU-nivå. Om man försöker lyfta fram detta och göra mer på det här området är vi oroliga för att det kommer att bli en massa administrativa strukturer utan att man har preciserat vilka behov som faktiskt föreligger. Vi vill att man ska ha detta mer på mellanstatlig nivå.

Vi förordar i första hand generella insatser som stöder alla företag, alltså regelförenkling, kapitaltillskott och liknande. Det är också viktigt för turistföretagare, liksom att vi har bra och jämlika ramvillkor och en miljö där entreprenörskap och innovation uppmuntras. Det gäller turistnäringen precis som alla andra näringar, och det gäller framför allt småföretagen – turistföretag är ju ofta småföretag.

Vi har även lagt till att vi betonar betydelsen av etisk, ekonomisk och ekologiskt hållbar turism. Därför säger vi också att kunskaps- och erfarenhetsutbyte är av största vikt. Det är så vi kan utveckla turismen i Europa.

Vi vill alltså se en balans mellan vad EU ska göra och vad nationerna ska göra.

Anf. 8 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Jag skulle vilja börja med att ganska tydligt markera från vår sida. Det här är en stor och viktig fråga inför framtiden. Här har näringsutskottet inte informerats. Vi har inte fört samtal om turism i ett europeiskt perspektiv. Med tanke på vad man kom fram till i Madrid, där man kom fram till att Europa ska vara mer eller mindre ledande inom turismen, känns det lite konstigt att vi nu vid sittande bord ska ta ställning till den här frågan när inte fackutskottet har fått diskutera den.

I sak, om jag lyssnar in vad ministern säger här, har vi kanske inte så mycket att erinra om, men en sådan här stor och viktig fråga vill ändå fackutskottet vara med och diskutera innan vi sätter ned fötterna.

Redan här och nu vill jag ställa en fråga till ordföranden. Även om vi inte anmäler avvikande mening – det har vi nog inte för avsikt att göra – kan vi ändå känna att vi har svårt att ställa oss bakom detta här och nu. Vi har ju bara denna information att utgå från.

Ärendet skulle tas upp vid förra mötet. Det var därför jag vid återrapporteringen frågade vad som hade sagts. Det har vi inte fått information om. Nu sitter vi här och ska ta ställning till detta material. Vi känner att det kan vara svårt att ställa upp på alla de förslag som finns.

Vi har inget emot informationen, och vi håller nog med om att varje land så långt det är möjligt bör sköta sitt. Detta om administrativa bitar kan man diskutera, men samtidigt kan man fundera över infrastrukturen. Det har ministern inte nämnt alls. Finns den frågan med?

Vi tycker att det finns all anledning att fackutskottet ska få diskutera detta innan vi definitivt tar ställning.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Jag kan svara på riksdagsformfrågorna. Fackutskottet får i allra högsta grad diskutera detta. I riksdagsordningen finns det till och med ett skall-krav om att fackutskotten ska bevaka sina frågor. Men näringsministern ska också få kommentera detta.

Möjlighet att följa frågan från start både finns och krävs av näringsutskottet. Den bollen måste jag därför kasta tillbaka till fackutskottet i fråga. Jag vet också att det har varit valrörelse i Sverige, men det här kravet gäller året runt. Jag vet att omständigheterna har varit besvärliga, men möjligheten att diskutera detta har ändå funnits. Då är det upp till näringsutskottets presidium och kansliledning att ta reda på hur man kan göra när omständigheterna är speciella.

Vad ska vi då göra i dag? Såvitt jag förstår ska detta behandlas på rådet. Då är det så, och då är det i dag vi kan ta ställning till regeringens position inför rådet, det vill säga till vad regeringen avser att göra på rådet. Vad är då det? Jo, det är det som framgår av det skriftligen utsända och det muntligen av näringsministern framförda.

Att inte ta ställning blir nästan också ett ställningstagande. Vad regeringen ska göra på rådet i nästa vecka måste vi bestämma nu alldeles oavsett vad näringsutskottet har gjort eller inte. Jag beklagar om näringsutskottet inte har utnyttjat möjligheten, men funnits har den, och nu måste vi landa, så att säga.

Anf. 10 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Vi har vid ett flertal tillfällen även från näringsutskottets sida försökt att ta upp frågan för att få information om just turistfrågorna, för de har så att säga fladdrat förbi under det senaste året. Vi har inte fått information, inte ens när vi har ställt frågorna i näringsutskottet. Då är det en kommande diskussion. Det finns inga svar på våra frågor.

På något sätt känns det som om frågan springer förbi näringsutskottet. Vi är väl medvetna om att det har varit sommaruppehåll och valrörelse. Det är ett problem. Det inser vi också.

Senare på dagordningen kommer vi till en fråga som en annan minister har ansvaret för, och där har vi klarat ut detta fast det har varit valrörelse. Det är lite olika hur man jobbar med frågorna också.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Innan jag ger ordet till näringsministern som ska få kommentera detta vill jag bara skicka med en sak, och det gäller samtliga fackutskott. Jag vet att det är ett väldigt hårt tryck på ett antal statsråd. Det står inte i riksdagsordningen att man har en exakt rätt till en viss minister en viss dag, utan det måste fungera också. EU-kommissionen har kontor i Stockholm och kan avkrävas information. Regeringskansliet har många möjliga representanter, statssekreterare kan kallas och så vidare. Jag vill skicka med det till alla fackutskott så att vi inte får en läsning bara för att ministern inte kom en viss dag. Det är inte det enda sättet att bevaka en fråga. Det vet jag att Carina Adolfsson Elgestam också håller med om.

Anf. 12 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Fru ordförande! Det är bara att beklaga att man känner att man inte har tillräcklig kunskap om detta. Jag vill dock säga att frågan har varit uppe i näringsutskottet under våren. Då var vi i näringsutskottet och diskuterade detta.

Vad är det som vi ska ta ställning till? Jag tror inte att det är så himla svårt. Jag tror att vi politiskt är rätt överens om att vi inte ska ha en europeisk turistpolitik där vi ska bygga upp nya myndigheter som ska sköta turistfrågor. Vi tycker inte det, och där tror jag inte att det spelar någon roll om man är centerpartist eller socialdemokrat. Vi tycker att det är bra med erfarenhetsutbyte och att vi kan lyfta fram turistnäringen som näring, men vi ska inte göra det till ett eget politiskt område på det viset.

Jag håller med om diskussionen om infrastrukturen. Den är tydligt kopplad till detta. I det här papperet är transportfrågorna också upptagna. Om man pratar turism måste man prata infrastruktur och transporter.

Jag kan också berätta att Åsa Torstensson, som tidigare infrastrukturmminister, har lyft fram turismen som en anledning till att vi måste knyta ihop transportsystemet på europeisk nivå. Där finns det en tydlig koppling.

Det vi tar ställning till här är att det är bra om vi jobbar med turistfrågorna och gör det utifrån ett europeiskt perspektiv, men låt de enskilda länderna jobba med sin turistpolitik. Sedan kan vi jobba med erfarenhetsutbyte. Jag tror inte att det är så dramatiskt egentligen. Jag tror att vi har en rätt stor politisk samsyn kring att det är på det sättet vi ska hantera turistfrågorna.

Sedan kommer jag gärna till näringsutskottet.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Tack för det! Både för det och för förklaringen vad regeringen tycker på ren svenska. Det är inte varje dag det sker här i nämnden.

Anf. 14 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Jag tackar för informationen och inte minst för det sista ministern säger om att hon gärna kommer till fackutskottet. Jag tror att det är viktigt att vi går igenom detta för första gången lite mer i grunden. Det är egentligen det som har saknats under den här resan. Det har bara varit det övergripande som man inte kan ta på, såsom det kan vara i början när ett förslag har kommit. Det faktiska innehållet saknas. Nu börjar vi närma oss den kärnan.

Självfallet ställer vi oss bakom att det inte ska byggas upp någon ny myndighet. Där har vi inga bekymmer, men vi känner att vi vill diskutera det konkreta innehållet. Jag antar att det finns anledning att återkomma. Vi kommer inte att anmäla avvikande mening, men vi har ändå markerat att vi känner att vi inte har fått tillräckligt med information under resans gång just i den här stora och viktiga frågan.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Därför är det så bra att vi har stenografer med oss. Då kommer sådana här nyanser och bakgrunder med.

Anf. 16 BÖRJE VESTLUND (S):

Jag har inte några synpunkter på själva ärendet, men däremot har jag några frågor. Det är något som jag saknar som tidigare anställd i denna fantastiska bransch.

För att utveckla turistsektorn krävs det inte bara att man har företag, utan det måste också finnas människor som kan någonting inom branschen. Det handlar framför allt om att man satsar på utbildning. I Sverige har vi goda exempel på detta med till exempel Grythyttan och andra satsningar på universitet och högskolor. Därför är det viktigt att knyta ihop detta med utbildning, och kanske i viss mån även forskning även om den inte har kommit så långt när det gäller turismen. Har ministern för avsikt att ta in några av de frågorna också? Om turismen ska kunna stå sig över tiden måste man också ha högre kvalitet på utbildningen.

Jag tycker att utvecklingen i turistsektorn snarare går åt andra hållet än vad som står i papperen. Där står det att det är en typisk småföretagar-

sektor. I dag ser vi snarare att det blir fler och fler koncerner som växer och blir större. Att bara kalla detta för en sektor med små och medelstora företag tror jag är att lura sig själv. Mycket har hänt inom branschen sedan jag serverade sista gången.

Anf. 17 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Utbildningsfrågan är verkligen en nationell fråga. Sedan kan vi dela med oss av våra erfarenheter av hur vi får fram en bra utbildning. Det vi har sagt om detta med att det ska vara etiskt hållbart och alla de delar som nu kommer in mycket tydligare i turistsektorn är sådant som Sverige ska dela med sig sina erfarenheter av.

När det gäller småföretag vill jag säga att vi har lite olika definition av vad som är smått. När det står SMF är det upp till 250 anställda. Det är lite annorlunda än det vi betraktar som småföretag.

I grunden tror jag att det är viktigt att vi diskuterar turistfrågorna. Det är viktigt att vi ser det som en betydelsefull näring. Jag brukar jämföra turistnäringen i Sverige som har 160 000 anställda med fordonsindustrin som har 140 000. Det är klart att det är viktigt att vi diskuterar en sådan sektor. Det bejakar jag. Men det vi gör här är att anta slutsatser som handlar om att låta det vara nationellt. Sedan jobbar vi med erfarenhetsutbyte på europeisk nivå och kopplar ihop det med infrastrukturen.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

När det gäller det sistnämnda finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare på konkurrenskraftsagendan till punkt 7 om EU:s forsknings- och innovationspotential. Ni som har läst på ordentligt har sett att det finns en liknande punkt under de Björklundska-Honethska frågorna. Det kommer alltså att behandlas även där. Vi tar en föredragande i taget, och då kommer Olofsson först. Här förväntas en föredragning och sedan diskussion.

Anf. 19 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Fru ordförande! Man lade fram ett meddelande som hette Innovation Union. Det är ett flaggskeppsinitiativ under den europeiska tillväxtstrategin EU 2020. Meddelandet lade man fram den 6 oktober. Vi har inte hunnit fördjupa oss i det. Jag vill säga det redan från början. Vi håller på och tittar på förslaget och kan bara göra en första bedömning.

Vi ska ha en första diskussion på det här rådsmötet. Vi har fått några diskussionsfrågor från ordförandeskapet. Den här frågan återkommer på konkurrenskraftsrådets möte i november. Då ska vi också anta slutsatser. Fram till dess finns det en möjlighet att ha diskussioner både i utskott och i EU-nämnd.

När det gäller meddelandet som helhet är vår övergripande ståndpunkt att forskning och innovation är avgörande för EU:s ekonomiska tillväxt. Vi måste stärka samverkan mellan forskning och innovation på olika sätt. Det är positivt. Därför välkomnar vi huvudinitiativet Innovation Union. Det är det grundläggande.

De frågor som ordförandeskapet har ställt till oss är: Hur bedömer ministrarna det nuvarande läget och den framtida utvecklingen av finansieringsvillkoren för innovativa företag? Förefaller kommissionens för-

slag angående denna fråga lämpliga? Håller ministrarna på att fastställa den kompletterande verksamhet som ska äga rum?

Vi tycker att det är viktigt att vi har goda ramvillkor för finansiering för forskning och innovation. Det handlar om tillgång till kapital men också om minskade administrativa bördor. Där har vi tidigare tagit upp småföretagens roll när det gäller att komma åt en del av de här forsknings- och innovationspengarna. Det handlar om enhetliga regelverk och om en tydligare samverkan. Vi tycker att det vi har sett hittills verkar gå i den riktningen.

Den andra frågan handlar om vilken roll som konkurrenskraftsrådet bör ha, vilket mervärde det kan tillföra vid genomförande och övervakning av flaggskeppsinitiativet En union för innovation och om ministrarna anser att förslaget att inrätta ett innovationsråd kan innebära en bättre ledning av initiativet.

Där är den första ståndpunkten att vi tycker att konkurrenskraftsrådet har en viktig roll i implementeringen när det gäller vårt ansvar för EU 2020. Det handlar om forskning, innovation och näringspolitik och även om Innovation Union.

När det gäller innovationsrådet står det att man ska mötas halvårsvis. Som vi uppfattar det handlar det om att man tematiskt för samman forsknings- och näringsministrarna inom ramen för KKR. Vi ska följa utvecklingen och identifiera områden där vi behöver göra ytterligare insatser. Vi har hela tiden tyckt att man ska koppla ihop forsknings- och innovationsministrarna. Det drev vi också under vårt ordförandeskap. Men vi måste diskutera frågan om hur det ska ske. Vi tycker inte heller här att det ska byggas upp några nya strukturer, utan KKR kan ta detta ansvar.

Till sist vill jag än en gång säga att vi precis har fått meddelandet. Jag tror att det är viktigt att vi nu tittar på hur vi från näringspolitikens sida kan vara med och leva upp till de höga målen som vi har satt för EU 2020. Där är det viktigt att Sverige aktivt deltar på alla de olika områdena för att också leverera när det gäller de mål som man har satt upp.

Anf. 20 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Tack för föredragningen! Vi tycker att det är oerhört positivt att just innovationer har fått en så tydlig roll inför framtiden. Vi ställer oss bakom den här ståndpunkten och lägger till att detta mer eller mindre är första gången vi har frågan om innovationer uppe på det här sättet. Jag hörde att ministern sade att hon gärna kommer till fackutskottet så att vi är med på banan i denna fråga. Vi ser fram emot det och ställer oss bakom detta i dag. Vi har inga frågor, utan vi återkommer. Vi är överens om att innovationer är viktiga för utvecklingen i framtiden.

Anf. 21 JACOB JOHNSON (V):

Jag kanske inte lyssnade tillräckligt uppmärksam på regeringens ståndpunkt vad gäller det här innovationsrådet. Det låter som en överbyggnad som man kanske kan ifrågasätta.

Anf. 22 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Tack för frågan! Vi tycker inte att det ska vara det. Som det har diskuterats har det handlat mer om att använda konkurrenskraftsrådet till tematiska diskussioner. Då tycker vi att det är bra. Vi har både forsk-

2010/11:1

8 oktober

ningsministrarna och innovationsministrarna, och precis som i Sverige är det olika ministrar i andra länder också. Det är väldigt bra att få ihop dessa vid några tillfällen. Vi tycker inte att man ska gå vidare med mer överbyggnad. Däremot tycker vi att man måste samordna insatserna och ha samlade diskussioner. Vi tycker att KKR ska ta på sig det ansvaret. Det vill jag betona. Om EU 2020 bara blir en fråga för statsministrarna och finansministrarna tror jag inte att vi kommer att implementera det här tillräckligt. Som fackministrar, oavsett om vi är forsknings-, innovations- eller näringsministrar, måste vi också vara aktiva för att se till att det faktiskt händer någonting.

Anf. 23 BÖRJE VESTLUND (S):

Jag har en kort fråga. Det sägs ingenting om de 3 procent som skulle avsättas till forskning. Jag delar uppfattningen att förutsättningen för att man ska få fart på EU 2020 – vi kan ha olika uppfattningar i sakfrågan – är att det måste ut i de olika råden och framför allt i de olika medlemsländerna. Var dessa 3 procent bara någonting man sade då? Kommer man att förverkliga det på något sätt? Det kommer ju inte in i det här programmet. Det handlade om 3 procent i forskningspengar. Det skulle man kanske fråga forskningsministern om, men jag kan inte låta bli att vara nyfiken.

Anf. 24 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Det ligger kvar. Det hör egentligen till forskningsministerområdet, men det ligger kvar.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Detta var en diskussion, det vill säga att jag sammanfattar med att det finns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga.

Vi kommer till industrifrågorna där det har varit informellt möte i konkurrenskraftsrådet i Louvain-la-Neuve. Pratade vi inte precis om det? Jo. Finns det något mer att säga om det?

När det gäller övriga frågor om industri ska vi backa till punkt 11 b där den tyska delegationen vill ta upp de olika rådskonstellationernas roll inför den framtida ekonomisk-politiska samordningen. Även det känns det som om vi egentligen har berört. Finns det något att lägga till om det, näringsministern?

Anf. 26 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Fru ordförande! Kruxet med det är att jag tror att de kommer att vilja diskutera just konkurrenskraftsrådets roll, men vi vet faktiskt ingenting. Det är min gissning. Det är väl i så fall bra om man från tysk sida vill stärka konkurrenskraftsrådets roll i EU 2020, men jag vet som sagt inte.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Har Sveriges regering någon uppfattning om det? Det behöver vi inte ha än, förstås.

Nej, vi måste se vad det är som kommer. Rent generellt tror jag att man måste ha en hållning. De respektive råden måste ta ansvar för EU 2020, annars kommer den generella hållningen inte att förverkligas. Men vi vet som sagt inte vad de säger.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Det har också hittills varit riksdagens generella hållning genom den rätt breda förankringen här i riksdagen. Det är säkert det som näringsutskottets ledamot Carina Adolfsson Elgestam vill säga nu.

Anf. 30 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Absolut. Vi har också framfört detta till ministern vid ett flertal tillfällen, lite grann utifrån den förändrade processen. Här har ministern vårt fulla stöd. Stå på sig i detta!

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Mycket bra! På listan över Olofssonska övriga frågor står sedan också ett par industrifrågor, dels att ni har haft ett informellt möte – det har vi redan konstaterat och diskuterat – dels ett resurseffektivt Europa och dels resultatet av konferensen om energiutmaningar i den europeiska industrin. Det är övriga frågor. Det är inte beslut, som sagt, och underlag är utsänt. Är det något näringsministern vill säga om dem? Nej. Finns det någon fråga från ledamöterna? Nej.

Då tackar vi näringsministern och hennes medarbetare så mycket för i dag, önskar lycka till på rådet och trevlig helg!

Anf. 32 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Jag får passa på att tacka ordföranden för ett mycket väl genomfört ordförandeskap i EU-nämnden. Det har känts väldigt tryggt och bra med dig som ordförande, Anna Kinberg Batra.

Jag vill också tacka EU-nämndens ledamöter. Det kommer väl in några nya och några gamla i det här sammanhanget också, men jag vill tacka för ett bra samarbete.

Jag vill också säga att jag tycker att det är viktigt att de respektive utskotten är aktiva på det här området. Det är mycket roligare att vara minister om man känner att parlamentet är aktivt i EU-processen. Det välkomnar jag.

Tack så mycket, fru ordförande, för de här fyra åren!

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Stort tack!

2 § Konkurrenskraft (inre marknad)

Statsrådet Ewa Björling

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft (inre marknad) den 25–26 maj 2010

Återrapport från informellt ministermöte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft (inre marknad) den 29–30 september 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft (inre marknad) den 11–12 oktober 2010

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Ewa Björling med medarbetare välkomna. Vi börjar med återrapport från rådet den 25–26 maj – en sådan rapport är utsänd – och återrapport från informellt ministermöte den 29–30 september. En sådan rapport är utdelad till nämndens ledamöter. Är det något det ansvariga statsrådet vill säga om detta får hon göra det.

Anf. 35 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Fru ordförande och ledamöter! Det är trevligt att vara här igen.

Jag deltog vid konkurrenskraftsrådets senaste möte den 25–26 maj och dessutom vid informellt KKR den 29–30 september, alltså alldeles nyligen. På mötet i maj antog rådet enhetliga CE-märkningsregler för byggprodukter. Det är viktigt eftersom handeln med byggprodukter underlättas i och med det. Men det saknas fortfarande tillräckliga bestämmelser om att redovisa byggprodukternas innehåll av farliga kemiska ämnen. Byggavfall ska kunna tas om hand på miljömässigt och ekonomiskt klokt sätt. Vidare gjordes vid det här mötet också en genomgång av tjänstedirektivet.

Vid det senaste informella konkurrenskraftsrådet alldeles nyligen diskuterades främst frågan om EU-patentet. Det visade sig att de flesta medlemsländerna verkar kunna stödja kommissionens förslag. Bara två länder har fortsatt problem, nämligen Italien och Spanien.

Vid det informella mötet deltog jag även vid en debatt om EU 2020, EU:s konkurrenskraft, och om förbättringar av den inre marknaden för att främja tillväxten.

Det var det jag tänkte säga om den punkten. I övrigt hänvisar jag till de skriftliga rapporterna från konkurrenskraftsrådet i maj och från det informella konkurrenskraftsrådet.

Anf. 36 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Tack för återrapporten! Jag vill ändå ställa en fråga, framför allt runt det som handlar om tjänstedirektivet och att inte alla länder har infört tjänstedirektivet. Det var lite det som vi egentligen var oroliga för när den här processen startade. Detta är vi väl också överens om.

I återrapporteringen finns ändå med en formulering om behovet av att ta ytterligare initiativ på tjänsteområdet. Det är klart att det kan göra en ännu mer orolig när det är en del länder som inte är klara ännu. Det har väl också konstaterats att det fanns de som framförde att vi kanske ska bli klara med detta – jag uppfattade rapporten så – innan vi går vidare.

Just mot bakgrund av detta vill jag fråga ministern vad som är den svenska ståndpunkten. Är man redo att gå vidare fast en del länder inte

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Den sista frågan kan man ställa nu. Det andra återkommer vi till om en liten stund.

Anf. 38 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Fru ordförande! Tack för frågan, Carina Adolfsson Elgestam! Det är en viktig fråga som vi ständigt ska lyfta fram till dess att alla är med på båten, till dess att alla också har infört tjänstedirektivet.

Den svenska uppfattningen är inte att vi ska gå vidare innan alla faktiskt har infört detta. Vi måste först också se om steg ett fungerar i verkligheten. Vad finns det för kvarvarande problem? Då måste vi också lösa dem. Det är viktigt att se hur det här ser ut i praktiken. Fungerar det för konsumenten, fungerar det för företagen? Därefter kan man gå vidare och diskutera hur det ska se ut i framtiden. Men där är vi inte i dag.

Anf. 39 BÖRJE VESTLUND (S):

Det finns en fråga här som kanske är lite mindre, men jag vill ändå ställa en kontrollfråga, för det var en sådan väldig diskussion om detta i civilutskottet när den var uppe där, nämligen frågan om byggprodukter. Här hade regeringen en ståndpunkt när man kom till utskottet och sedan fick man ändra den efter att man hade varit i utskottet. Vi hade ett enigt utskott bakom detta. Det gäller just de farliga ämnena i byggprodukterna. Fick man med det i slutskrivningen? Här står egentligen bara att man har kvalificerad majoritet för en kompromiss.

Frågan är: Kom detta med i beslutet? Ett enigt utskott var väldigt tydligt med att det här var en förutsättning ur ett konsumentperspektiv för att införa detta.

Anf. 40 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Fru ordförande! Vi funderar på hur det egentligen slutade. Jag tror att vi helt enkelt får återkomma till den frågan. Vad jag minns så gjorde vi en röstförklaring angående det här. Men jag vill återkomma för att kunna ge ett mer exakt besked.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Det går bra. Det brukar man göra i skrift via EU-nämndens kansli till alla ledamöter. Vi blir ju nyfikna vi andra också.

Jag finner inte att det finns fler frågor med anledning av dessa återrapporter. Vi lägger dem till handlingarna och tackar för informationen.

Vi går vidare till information och samråd inför nästa veckas rådsmöte där den första Björlingska punkten är en fungerande inre marknad.

Där var det på det viset att det kom en rapport från en arbetsgrupp ledd av Mario Monti i maj som EU-nämndens ledamöter fick redan då. Jag vet att flera har läst den. Den har funnits till handa nu igen för er som liksom vill damma av den. Mot den bakgrunden har det producerats ett meddelande. Den frågan, meddelandefrågan, är ny. Jag vill ändå nämna Montirapporten som på något sätt är roten till detta.

Det innebär att det blir en diskussion. Det innebär att det också för vår del är en diskussion och att man kan anmäla om man har eventuella avvikande meningar.

Jag råkade hoppa över patenten. Det var inte alls meningen. Vi backar dit. Jag ber om ursäkt. Det är ju den viktigaste frågan av dem alla.

Här är det skarpt läge. Det här gäller förordningen om översättningsfrågan. Alla som har hängt med i patentfrågan några år, och det har de flesta i det här rummet, vet att den var lite utestående. Här har det varit subsidiaritetsprövning enligt Lissabonfördraget i näringsutskottet den 9 september, utan invändningar i just den frågan, i alla fall enligt mina noteringar.

Nu lämnar jag ordet till statsrådet i just den frågan.

Anf. 42 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Fru ordförande! Då är vi på punkt 3.

Det var glädjande att se att alla blev lite förvånade över att vi skulle hoppa över den, för den är väldigt viktig. Det tror jag att alla håller med om. Det är också en högt prioriterad fråga för regeringen. Nu måste EU:s medlemsstater verkligen nå en lösning på frågan om vilka språk ett EU-patent ska översättas till. Det är absolut nödvändigt för att EU-patentet ska bli verklighet.

Kommissionen presenterade i somras ett förslag till förordning för EU-patentets översättningsarrangemang. Det förslaget bygger vidare på den nuvarande ordningen vid Europeiska patentverket och innebär att ett EU-patent ska kunna beviljas på engelska, tyska eller franska.

Patentkraven, som är en liten men viktig del av patentet, ska översättas till de andra två språken. Det ska också finnas en gratis maskinöversättning on line till samtliga officiella EU-språk i informationssyfte. Förslaget överensstämmer i stort med vad som tidigare har legat på bordet.

Regeringen välkomnar kommissionens förslag och stöder det helhjärtat. Förslaget är kostnadseffektivt, rättssäkert och möter industrins krav. Det har fått brett stöd från de svenska användarna och även från europeiska användarorganisationer. De flesta medlemsstater kan precis som Sverige ställa sig bakom förslaget och se det som en väg framåt.

Vissa medlemsstater skulle gärna se ytterligare tillägg till kommissionens förslag, bland annat genom en övergångslösning som innebär att en översättning till engelska av EU-patent som har beviljats på tyska eller franska ska tillhandahållas till dess kvaliteten på maskinöversättningarna från tyska och franska kan garanteras.

Det finns å andra sidan medlemsstater som inte kan tänka sig en sådan lösning. Lösningen är dessutom som helhet mer kostnadskrävande än kommissionens lösning, bland annat då den kan innebära en översättning av patenten i dess helhet och inte bara patentkraven.

Men det belgiska ordförandeskapet har tagit fasta på detta önskemål och presenterat ett antal element som komplement till kommissionens förslag i syfte att kunna nå en kompromissöverenskommelse. Ett av dessa element är just en sådan övergångslösning med översättning till engelska. Andra element i detta kompromissförslag är ett starkare engagemang för att ta fram ett bra system för maskinöversättningar. Dessu-

tom innehåller förslaget några förtydliganden i syfte att tillgodose bland andra Spanien och Italien.

Många medlemsstater kan i stort acceptera dessa element, men det finns ännu ingen indikation på att alla kan acceptera dem, det vill säga inklusive Spanien och Italien.

Ett EU-patent är också en av de viktigaste åtgärderna för att främja innovation på den inre marknaden. EU-patentförordningen kan inte träda i kraft förrän det finns en förordning om översättningsregimen. Det är alltså absolut avgörande för EU-patentet att vi löser denna fråga så snart som möjligt. Tyvärr finns det fortfarande medlemsstater som motsätter sig kommissionens förslag. Det innebär också att det fortfarande är osäkert vad diskussionen vid det kommande KKR kommer att mynna ut i.

Jag tror att det viktigaste är att alla vi som vill ha ett EU-patent enas bakom kommissionens förslag och visar att vi är fast beslutna om att komma vidare utan att kompromissa med EU-patentets kvalitet. Jag hoppas att de medlemsstater som hittills har motsatt sig förslaget känner av det starka politiska trycket och att vi till sist kan nå fram till en överenskommelse.

Om det skulle visa sig omöjligt att nå en överenskommelse med enhällighet inom en snar framtid är vi även beredda att undersöka förutsättningarna för att gå vidare genom ett så kallat fördjupat samarbete. Detta skulle innebära att de medlemsstater som prioriterar ett konkurrenskraftigt patentsystem kan gå vidare och upprätta ett EU-patent och en enhetlig patentdomstol utan att alla 27 medlemsstater deltar i samarbetet.

Frågan om EU-patentets översättningsarrangemang har varit låst alltför länge nu, och vi är beredda att göra allt vi kan göra för att nå en slutlig överenskommelse. De europeiska företagens och småföretagens behov av ett förbättrat patentsystem kan motivera att vi försöker inleda ett fördjupat samarbete om det står klart att alla möjliga alternativ är uttömda.

Det finns också starka förväntningar på att Sverige ska ta en av de ledande rollerna i ett eventuellt arbete för ett fördjupat samarbete. Som starka förespråkare för ett kostnadseffektivt och rättssäkert EU-patentsystem bör vi vid behov också ta på oss en sådan roll.

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar så mycket för den utmärkt pedagogiska föredragningen. Det underlag som det refereras till kallas political orientation på engelska och var med i mejlet med kanslikommentarerna i går till nämndens ledamöter. Detta säger jag för att ni som söker efter dem ska hitta dem i era rullor.

Inom ramen för denna slutna överläggning vill jag ställa en fråga. Sådant kan man sedan stryka i de stenografiska uppteckningarna om det behövs. Jag antar att det är Spanien som sitter på tvären fortfarande, eller vilka två länder är det som blockerar? Kan statsrådet säga ytterligare något om vad hon tror händer på rådet i blockeringsfrågan?

Anf. 44 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Ja, det är Spanien och Italien, men det är främst Spanien som driver detta. Det är också främst Spanien som säger att detta är diskriminerande mot det spanska språket.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Kan statsrådet sja mer om vart hon tror det barkar på rådet i denna fråga? Syns det några tecken på uppluckring av den spanska blockaden som onekligen har pågått ett tag?

Anf. 46 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Att jag tittar mig omkring är för att se om det hänt något nytt här på morgonen. Men det syns tyvärr inga tecken på uppluckring. Men vi är inte där ännu. Detta gäller måndag, och vi får se hur stort det politiska trycket blir. Men självklart vore det en mycket bättre lösning om alla medlemsstater kan vara med.

Men det som också är viktigt att säga, om det nu går vidare till frågan om fördjupat samarbete, är att det inte innebär att dörren är stängd för Spanien och Italien för all framtid. Tvärtom går det fortfarande bra att hoppa på vagnen.

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Det är onekligen ett viktigt påpekande.
Här har vi haft bred enighet förut.

Anf. 48 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Jag vill med anledning av denna fråga säga att vi stöder den svenska ståndpunkten fullt ut och att vi hoppas att detta lyckas.

Med anledning av en tidigare diskussion vill jag här särskilt lyfta fram att detta är en sådan fråga som näringsutskottet har fått full information om under hela resans gång, oavsett vilken tid på året det har varit, alltså även när det har varit valrörelse och så vidare. Det finns också föredömliga departement som visar att man kan ha sitt fackutskott med under resans gång. Jag kan känna att det är viktigt att markera det gentemot en annan tidigare punkt på dagordningen.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Detta är inte bara en komplimang till inre marknadsministern utan också en referens till en tidigare diskussion med näringsministern, om någon undrar vad vi pratar om.

Anf. 50 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Det har funnits många intressanta och spännande förslag i medierna under valrörelsen när det gäller vilken ministerpost som man ska bli utnämnd till. Jag tror att det har funnits elva förslag. Men jag är oerhört glad och tacksam över att ha fått ett fortsatt förtroende som handelsminister och att få fortsätta med dessa frågor eftersom jag tycker att de är spännande.

Jag ska vända mig framför allt till Carina Adolfsson Elgestam och tacka för stödet därför att det kommer att behövas. Det är en oerhörd styrka för mig i konkurrenskraftsrådet att alla verkligen står bakom. Det gör också att man kan tala med mycket starkare röst i EU. Det tackar vi för och hoppas på ett fortsatt gott samarbete med näringsutskottet.

Jag finner sammanfattningsvis att det finns ett enhälligt stöd för regeringens ståndpunkt.

Då är vi inne på frågan om den inre marknaden. Underlag är utsänt.

Anf. 52 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Enligt de senaste uppgifterna som vi har fått avser EU-kommissionen att den 27 oktober anta en så kallad blåbok med arbetsnamnet Om en inre marknad med smart hållbar tillväxt för alla. Den kommer att innehålla ett femtiotal förslag för att modernisera och effektivisera den inre marknaden. Dokumentet har på engelska benämnts Single Market Act.

Efter kommissionens antagande kommer förslaget under fyra månader att gå ut på en remissrunda, en så kallad public consultation, innan ett slutligt dokument presenteras.

Inför rådsmötet har kommissionen skickat ut ett diskussionsunderlag som handlar om konkurrenskraftsrådets roll för att följa upp och rapportera om genomförandet av den nya blåboken som kommissionen ska presentera.

Vi ser från svensk sida positivt på förslagen om att stärka rådets roll i detta avseende. Det kommer att kräva ett nära samarbete med de andra råd som hanterar till exempel ekonomi- och sysselsättningsfrågor.

Vad gäller själva förslaget till blåbok är det alltså oklart i vilken mån som detta kan komma att diskuteras vid KKR eftersom innehållet ännu inte är känt.

Från regeringens sida har vi dock på ett övergripande plan ställt oss positiva till kommissionens ambitioner att modernisera och effektivisera den inre marknaden. Det ligger i linje med regeringens syn och utgör en viktig del av EU 2020-strategin för sysselsättning och tillväxt.

Det finns dock skäl att känna en viss oro för att denna process nu försenas och att kommissionen talar om en blåbok för de förslag som man avser att presentera. Begreppet blåbok kan nämligen indikera att dokumentets status riskerar att devalveras. Jag kommer att ta upp denna fråga vid rådsmötet i nästa vecka.

För att öka det ekonomiska välbefindandet och möta den ökande globala konkurrensen ser vi från regeringens sida att det är viktigt att utveckla den inre marknadens externa dimension, det vill säga hur reformer på den inre marknaden kan stärka EU:s öppenhet mot tredjeland, främja konkurrens och stimulera till motsvarande öppningar hos våra handelspartner och därmed öppna nya marknader för europeiska företag.

För att hantera de utmaningar som klimatförändringarna ställer är det också avgörande att förbättringar av den inre marknadens funktionssätt även underlättar en resurseffektiv produktion, inte minst för att reducera utsläpp av växthusgaser och annan negativ påverkan på miljön. Klimatsmarta lösningar och styrmedel bör också vara vägledande då vi bygger samman den europeiska transportinfrastrukturen.

För att fullt ut ta till vara de möjligheter som en digital inre marknad erbjuder är det också nödvändigt att inte bara bygga ut tekniken utan också att skapa användarvänliga lösningar och att det blir tilltro och säkerhet bland medborgare och konsument. En fungerande e-förvaltning är alltså också viktig i detta sammanhang.

Den offentliga upphandlingen i EU omfattar enorma belopp, och vi anser därför att det är angeläget att förenkla upphandlingsregelverket. I dag är bara 2 procent av de upphandlade kontrakten gränsöverskridande. Men det finns goda möjligheter, bland annat genom hjälp av en förbättrad elektronisk upphandling, att åstadkomma ökade gränsöverskridande inköp och samtidigt underlätta för små och medelstora företag.

Till sist: Det förtjänar även i detta sammanhang att än en gång nämna frågan om ett gemensamt EU-patent och en europeisk patentdomstol och hur viktigt det är att den får en lösning och att vi tillsammans med andra likasinnade länder driver på starkt för att vi ska nå en överenskommelse så fort som möjligt.

Jag vill också understryka den avgörande roll som tjänstehandeln spelar på den inre marknaden och den vikt som vi fäster vid tjänstedirektivets implementering i samtliga medlemsländer.

Anf. 53 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Jag tackar för föredragningen kring detta. Man kan fundera mycket över hur det blir i verkligheten med effektiviteten. Men jag tänker inte hänga upp mig på det just nu.

Jag funderar lite grann på frågan om offentlig upphandling och om att förenkla regelverket. Kan ministern utveckla lite mer vad det är som är så krångligt med den offentliga upphandlingen? Vi har haft den ganska länge, men det känns ändå som om vi inte kommer så mycket framåt. Det skulle vara bra om man så att säga kunde ta på detta lite mer, alltså känslan av vad som är krångligt i regelverket.

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Kan man göra det, handelsministern?

Anf. 55 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Jag tackar för en viktig fråga från Carina Adolfsson Elgestam. Det handlar mycket om hur små och medelstora företag också ska kunna delta i offentlig upphandling. Många gånger är det stora paket som så att säga ska erbjudas och som man också får lämna offert på. Där är det alldeles för få små och medelstora företag som har möjlighet att delta i dag. Det är en viktig del. Detta går att bryta ned även på svensk nivå för att fler företag ska ha möjlighet att delta i en offentlig upphandling. Det är naturligtvis främst för de små företagen som det behövs regelförenkling och mindre administration.

Jag ska låta kanslirådet Anders Karlsland utveckla detta ytterligare, om det finns någonting mer att säga.

Anf. 56 Kanslirådet ANDERS KARLSLAND:

Jag kan tillägga att det är viktigt att förenkla även för de upphandlande myndigheterna därför att det finns svårigheter även där, och det finns betydande besparingar att göra även för dem genom att man kan genomföra effektivare upphandlingar. Som nämdes tidigare är det bara 2 procent av den totala upphandlingsvolymen som är gränsöverskridande. Det finns alltså både från upphandlandesidan och från de företag som lämnar in offerter behov av att förenkla systemet. Det gäller även

Anf. 57 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Miljöaspekter välkomnar vi verkligen. De kan ha stor betydelse inte minst för småföretag. Man kan fundera över processerna och hur det kan bli enklare för det lilla företaget. Exempelvis skulle det kunna vara överklagandemöjligheten från någon annan. Ska man göra någonting åt det?

Jag förstår att man inte här vid bordet kan redovisa exakt. Det känns lite grann som när vi talade om att effektivisera. Det låter så bra. Men det är mycket svårare när vi kommer ned och verkligen ska göra det.

Jag vet att det är många småföretag som aldrig går in i processen just för att det kostar så mycket att göra underlaget. Blir det sedan överklagat har de inte några ekonomiska resurser alls att jobba med den här frågan. Det är därför jag ställer den.

Anf. 58 JACOB JOHNSON (V):

Först är jag lite nyfiken på begreppet blåbok. Det finns vitböcker och grönböcker, och nu kommer en blåbok. Jag vet inte hur många färger som finns i EU-paletten. Jag undrar om man kan utveckla och förklara vad en blåbok är för någonting.

Jag har en liten reflexion på den svenska ståndpunkten: Åtgärder för att förnya och effektivisera den inre marknaden går hand i hand med fortsatt öppenhet gentemot tredjeland bland annat för att öka marknadsinträdet för de europeiska företagen.

Hur ser regeringen på marknadsinträdet för icke-europeiska företag till den europeiska marknaden?

Anf. 59 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Jag tror att jag börjar med att lämna över ordet till Anders Karlsland för ytterligare detaljer om överklagandemöjligheter och också en mer exakt definition av ordet blåbok.

Anf. 60 Kanslirådet ANDERS KARLSLAND:

Vad gäller överklagandemöjligheten kan jag tyvärr inte upplysa om det. Vi får be att få återkomma om detta. Det ligger också under Finansdepartementets ansvar för offentlig upphandling. Detaljerna kan vi be att få återkomma till.

Vad gäller begreppet blåbok är det väl ett nytt begrepp för de flesta av oss. Under processen har kommissionen inte varit särskilt öppen om processen som har föregått för att ta fram Single Market Act, eller den så kallade blåboken.

Det är ett begrepp som har förekommit av kommissionär Barnier när han har beskrivit hur Singel Market Act kan presenteras. Enligt de senaste uppgifterna som jag har sett har begreppet blåbok inte nämnts, men däremot har Barnier tidigare talat om en blåbok.

Det som handelsministern också nämnde är att det kan innebära en viss devalvering av dokumentets status. Detta är ett begrepp som kommissionären har använt i sin kommunikation med andra aktörer men inte skriftligen.

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Egentligen är en lite formell tolkning att det inte finns någon formell tolkning av det. Vi vet inte vad blåboken är för djur, så att säga.

Anf. 62 Kanslirådet ANDERS KARLSLAND:

Nej, vi har försökt att titta på det. Det finns ingen tydlig exakt definition av detta. Man kan tala om en sammanställning av åtgärder, ett visionärt dokument och så vidare. Det har tidigare talats om ett meddelande, vilket bör ha en mer tydlig status och som också förekommit tidigare i EU-terminologin.

Anf. 63 BÖRJE VESTLUND (S):

Jag kanske har suttit med för länge i de här sammanhangen. Jag tycker mig ha hört av diverse regeringar, diverse ministrar och diverse utskottsledamöter att vi måste förenkla offentliga upphandlingar i synnerhet på den europeiska nivån. Men ingen har såvitt jag vet förklarat det. Jag tycker inte att det med dagens frågor blev så mycket klarare.

Vad är det man konkret skulle vilja förändra? Att man vill förändra har vi hört från den regering som tillträdde alldeles nyss, den förra regeringen, och regeringen före den. Det gäller också för ett antal ministrar på olika nivåer allt från handelsministrar till dem som har haft ansvar för offentlig upphandling.

Vi måste börja konkretisera oss. Vad är det vi faktiskt vill göra för att regelverket ska förändras?

Anf. 64 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Fru ordförande! Det var lite fler frågor som jag inte besvarade fullt ut. Jag vill till att börja med säga till Jacob Johnson att det är självklart att öppenhet ska gälla i båda riktningar. Det är naturligtvis inte bara Europa till världen utan även världen till Europa. Det är den ståndpunkt som Sverige har drivit under väldigt lång tid.

Jag är övertygad om att det också är en av nycklarna till att vi nu är världens näst mest konkurrenskraftiga land. Det är just för att vi är noga med frihandel och öppenhet. Vi vill underlätta för handel över gränser. Då handlar det om Sverige, EU och världen och att kunna förenkla.

När det gäller Börje Vestlunds fråga kan jag inte annat än att hålla med Börje Vestlund. Det är väldigt ofta så att EU är bra på att uttrycka ståndpunkter och prata, men det är inte lika stor verkstad. Det är den enkla sanningen.

Ett konkret exempel skulle kunna vara att man vid en offentlig upphandling kan dela upp den i mindre delar för att göra det möjligt för små företag att över huvud taget vara med. Det är ofta det som är problemet. Samma sak gäller här hemma i Sverige om man tittar på landstingsupphandlingar.

Återigen är det väldigt stora paket. Små företag har ingen möjlighet att ta sig in i det därför att man inte kan leverera flera olika produkter. Man kanske bara är specifik på en del och därmed utestängd från upphandlingen. Det vore en konkret sak att göra.

Där är vi ännu inte. Därav är det väldigt viktigt att vi fortsätter att driva frågan, även om också jag har hört det i många år och många gånger förut.

När det gäller begreppet blåbok indikerade jag när jag började tala om frågan oron över: Vad är en blåbok? Hur pass tydligt är detta? Dessutom ska det ut på remissrunda som också försenar arbetet. Det finns viss anledning att känna viss oro för att det inte blir lika tydligt som det som Sverige vill ha. Men det är så läget ser ut i dag.

Anf. 65 GUNNAR ANDRÉN (FP):

Fru ordförande! Det finns många olika sorters böcker. Rödbok är lättare att definiera. Det är ett träslag. Jag tror att det i många sammanhang i konkurrensvärlden skulle behövas en motbok. Det kan vara lite svårt att översätta till spanska och italienska vad det är för någonting.

Jag skulle vilja vända på siffran 2 procent. Jag tror att det är viktigt. 98 procent är fortfarande nationella upphandlingar. Det stora problemet är att en så stor del är nationell. När 98 procent är nationell upphandling på den offentliga sidan är det i grund och botten en förfärande siffra för konkurrensen.

Jag skulle vilja ställa en fråga apropå det Börje Vestlund sade. Av alla de propositioner vi fick under förra riksmötet var det ingen som var så tjock som den som handlade om lagen om offentlig upphandling, åtminstone i finansutskottet. Det var ett digert dokument som man skulle läsa igenom, och jag läste det flera veckor i sträck.

Vad är det centrala problemet på upphandlingsområdet? Det har att göra med vilken information man får om vad man kan upphandla. Vi måste ha ett effektivare europeiskt upphandlingssystem så att fler kan vara med och ta del av de offentliga upphandlingarna. Annars kommer siffran 98 procent förmodligen att gå ned till 97 procent under de närmaste tio åren men inte mycket mer.

Anf. 66 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Fru ordförande! Och tack för kloka kommentarer! Jag kan glädja Gunnar Andrén med att det är en av våra prioriteringar att arbeta vidare med frågan om offentlig upphandling för att kunna göra det enklare att få en riktig EU:s inre marknad utan gränser.

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga.

Det var den sista beslutsfrågan. Det finns en övrig fråga som det står Björling på, 11 a, Information om sena betalningar. Sedan finns 11 f om högnivåmöte om konsumenternas ekonomiska rättigheter. Det är övriga frågor och innebär inga beslut. Underlag är utsänt.

Anf. 68 BÖRJE VESTLUND (S):

Det intressanta med frågan om sena betalningar är att det är frågor men inga diskussioner om detta. Den svenska regeringen avvisade tidigare innan man tog upp det på EU-nivå att man skulle ha ett regelverk om detta. Det är tur att EU finns så att man kan rätta till sådant som inte den svenska regeringen vill göra.

Anf. 69 ORDFÖRANDEN:

Vi ser det som ett inspel. Föranleder det någon kommentar? Nej. Finns det fler inspel, kommentarer eller frågor på de Björlingska övriga frågorna. Jag finner inte så. Jag tackar statsrådet så mycket för i dag, önskar trevlig helg och lycka till på rådet.

Anf. 70 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Fru ordförande! Om jag har uppfattat saken rätt är det sista gången som den här konstellationen av EU-nämnden sammanträder. Då måste jag få tacka för de tre år som jag har varit med på sammanträden här. Jag tycker att det har fungerat mycket väl. Det är många ledamöter som har ställt väldigt bra frågor och kommit med bra kommentarer. Ni är alltid väl pålästa. Det är intressant och roligt att gå hit. Jag tycker också att fru ordföranden har varit fantastisk i sin roll och vill önska henne lycka till på nya uppdrag och även alla er andra naturligtvis.

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket för det!

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statssekreterare Peter Honeth välkommen hit. Vi ska diskutera konkurrenskraft och forskningsfrågor och detta först i form av återrapport från mötet i rådet den 25–26 maj. En sådan är utsänd.

Anf. 73 Statssekreterare PETER HONETH:

Jag var inte där, utan det var vårt statsråd. Det var inte några sensationer som hände på det mötet. Det var återrapportering av förhandlingarna med parlamentet bland annat om bonus och satsningen på miljön i Östersjön.

Det var vissa diskussioner om fortsättningen på det som väcktes under det svenska ordförandeskapet. Det antogs rådsslutsatser om förenkling baserat på förslag från det spanska ordförandeskapet. Det återkommer som en särskild punkt.

Det diskuterades också Iter. Det finns nu som en särskild rapportpunkt utan att man kunde nå någon enighet om finansieringen, utan de diskussionerna har fortsatt. Innovation Union diskuterades och är också uppe som en särskild punkt i dag.

Det markerades vid informella ministermötet i Bryssel i mitten på juli en önskan om att komma till skott när det gäller europeiskt patent, vilket har varit en seg fråga. Det antar jag att ni diskuterar i en annan konstellation här.

Förenklingsarbetet diskuterades också. Jag kan möjligen lägga till att det har bildats en liten arbetsgrupp på ministernivå om förenklingsarbetet där även Sverige är representerat.

Jag har inget mer att tillägga.

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och lägger återrapporten till handlingarna.

Vi går vidare till information och samråd inför mötet i rådet nästa vecka om forskningsfrågorna, punkt 8 om EU:s forsknings- och innovationspotential mot bakgrund av de utmaningar som globaliseringen ställer med mera. Den är identisk med den fråga som vi diskuterade med näringsministern för en stund sedan, men nu ska den diskuteras från forskningsperspektiv.

Anf. 75 Statssekreterare PETER HONETH:

Ja, den är uppe i två olika ministerkonstellationer. Jag kan tillägga att kommunikationen från kommissionen kom i förrgår, vilket innebär att regeringen inte alls har gjort några slutgiltiga ställningstaganden. Frågan är bara uppe för diskussion vid det här mötet. Tanken är att den kommer upp för beslut senare i höst.

Från svensk sida har vi i de här diskussionerna markerat behovet av att slå vakt om den nyfikenhetsbaserade forskningen som en sorts grundsten i forskningspolitik, men samtidigt är det viktigt att också markera sambandet mellan forskning och innovation. Därför har vi från forskningsutgångspunkt sett positivt på initiativet med en innovationsunion, även om det som sagt är lite för tidigt att ta slutgiltig ställning till flera av de förslag som väcks. Det finns också anledning att titta på vad det kan få för budgetkonsekvenser, både för EU-budgeten och för den nationella budgetprocessen.

Som ledning för diskussionen om forskningsfrågorna har det skickats ut tre frågor från det belgiska ordförandeskapet, och de är rätt allmänt hållna.

Den första frågan är hur EU:s forskningsprogram bättre kan stödja innovation. Det är väl i och för sig en naturlig fråga, också sett från ett svenskt ordförandeskap. Vi har ju markerat detta i olika sammanhang. Det vi kommer att säga är att det är viktigt inte minst att det framtida ramprogrammet stöder innovationsprocesserna väldigt tydligt. Det betyder att man kan behöva fundera över vilka instrument som finns och hur de kan anpassas ännu bättre till innovationsaspekten, även om flera av de instrument som finns faktiskt har innovation som ett tydligt syfte. Till exempel kan EIT särskilt nämnas. Kunskapstriangeln över huvud taget, som var en viktig fråga under det svenska ordförandeskapet, markerar också forskning, innovation och utbildning, vilket man inte får glömma.

Den andra frågan är vad man bör göra för att medlemsstaterna mer aktivt ska driva innovation. Från svensk sida kommer vi naturligtvis att lyfta fram det tema som var för den senaste forsknings- och innovationspropositionen, som nog fortfarande är en ganska ovanlig markering i flertalet europeiska länder. Vi kommer att peka på de särskilda insatser vi gör för att bygga upp innovationskontor vid universitet och vissa högskolor och frågan om anmälningsplikt för forskare till sina läroanstalter för kommersialiserbara forskningsresultat. Vi avser för övrigt att återkomma till riksdagen senare i höst med en särskild proposition om det.

Industriforskningsinstitutet har markerats och har fått ökade resurser. Naturligtvis avser vi också från svensk sida, som framgick av regeringsförklaringen, att utveckla en särskild innovationsstrategi under de kommande åren.

Det här är några av de punkter som vi kommer att framhålla, och vi tycker att detta kan vara exempel på hur man på nationell nivå kan arbeta med sambandet mellan forskning och innovation.

Slutligen är den tredje frågan vad själva rådet kan göra. Man väcker också tanken på att ha regelbundna möten i ett så kallat innovationsråd på ministernivå. Vi är i princip positiva till detta. Vi har lyft fram behovet av att ha bättre förberedelser för ministerrådet. Vi har nu fått till stånd det som föreslogs under det svenska ordförandeskapet, en högnivågrupp för tjänstemän, den så kallade ERAC, där medlemsstaterna kommer att ha viceordförandeposten och kommissionen ordförandeposten. Jag kan för övrigt säga att i går valdes en svensk till vice ordförande, vilket vi tycker är glädjande.

Vi väckte också under ordförandeskapet tanken på just ministerkonferenser för att kunna få en lite friare diskussion som förberedelse till de formella rådsmötena. Det ligger nära tanken på ett innovationsråd, så vi

Anf. 76 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Jag har en fråga om forskning och innovation. Vi ställer oss bakom det vi hör och som låter bra på alla sätt och vis. Men vi hamnar ofta i gamla invanda mönster, och man kan uppleva att särskilt forskningen gärna gör det. Nu kan jag inte siffrorna, eftersom jag inte jobbar med de här frågorna till vardags i riksdagen, när det gäller hur mycket som går till de olika områdena. Man kan ta som exempel att EU vill gå mot ett Europa som världens främsta resmål. Om man då tänker sig ordet turism och forskning och innovation är egentligen min fråga: Har man med det som kan vara helt nya arenor vad gäller forskning i den här processen? Någonstans kan jag känna att det är oerhört viktigt att man inte bara hamnar i att mycket pengar går till det gamla invanda, utan att det finns skrivningar om att det också måste gå pengar till nya branscher som kanske inte har haft så stora ekonomiska förutsättningar tidigare.

Anf. 77 Statssekreterare PETER HONETH:

Det finns med som delar i det här. Inte minst från svensk sida har vi för övrigt markerat att detta med innovation inte enbart får ses som en fråga om innovation i industri och traditionella företag. Vi lyfter också fram innovation inom offentlig sektor. Det kanske inte är det traditionella sett utifrån EU:s forskningsprogram.

Vi har också pekat på att man inte ska tro att det går att styra fram givna resultat. Vi tycker att det är viktigt med en viss markering av en friare forskning, för det är de lite oväntade resultaten som ofta är de mest intressanta. Man måste också ha system, och det kommer vi till under förenklingspunkten, som inte säger att det här är precis vad vi ska uppnå, om vi inte gör det är det något fel och då ska pengar betalas tillbaka – enkelt uttryckt.

Det drar alltså i den riktning som Carina Adolfsson Elgestam efterlyser. Sedan är naturligtvis frågan framför allt inför nästa ramprogram hur prioriteringarna ska se ut. Vi har från svensk sida mycket starkt lyft fram de stora samhällsutmaningarna. Det är faktiskt en nyhet att försöka se forskningen utifrån samhällsbehov mer än utifrån enskilda industribranschens behov. Så det drar ändå till viss del i den riktning som Carina Adolfsson Elgestam efterlyser.

Anf. 78 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga.

Punkt 9 är en beslutspunkt, antagande av slutsatser om att göra EU:s forsknings- och innovationsprogram mer attraktiva med mera. Frågan behandlades i EU-nämnden senast den 25 maj. Då fanns det stöd för regeringens ståndpunkt, och nu förväntas, som sagt, ett nästa steg.

Anf. 79 Statssekreterare PETER HONETH:

Det här är en punkt där alla är överens om att det behövs förenklningar, men det har visat sig att det inte är så lätt att åstadkomma. Frågan

behandlades under det spanska ordförandeskapet och anmäldes i EU-nämnden i maj. Man kan väl säga att det spanska ordförandeskapet var väldigt angeläget om att få fram beslut. De besluten tenderade att hålla sig på en ganska allmän nivå och angav mer en sorts ambitioner än att vara särskilt konkreta.

Det belgiska ordförandeskapet har dock tagit frågan ett steg närmare att bli mer konkret. Det betyder inte att det inte är en hel del arbete kvar att göra också på den här punkten, men det är ändå mer detaljerade förslag som nu läggs fram.

Regeringen tycker att det är väsentligen mycket bra förslag men önskar kanske att man ska fortsätta och gå ännu längre, men det som nu görs är bra. Det handlar, utan att gå in på alla detaljer, till exempel om att det när det gäller att redovisa kostnader är väldigt angeläget att acceptera de deltagande organisationernas normala redovisningssystem i stället för att alla ska behöva anpassa sig till ett samlat EU-utvärderingssystem för redovisning. Det är viktigt inte minst för mindre företag, som ju ofta är de som klagar allra mest över att det är för komplicerat att delta i EU:s forskningsprogram.

Det är också viktigt att ha en likvärdig hantering av olika EU-program. Olika hanteringar har bidragit till förvirringen. Det är även viktigt att pröva och utvärdera alternativa metoder när man beviljar medel i forskningsprogrammen. Man ska kanske inte, som jag sade tidigare, fullt så starkt fokusera på resultatet utan ha en större öppenhet för att man inte alltid kan förutse resultat i förväg, i värsta fall med återföljande krav på återbetalning.

Det finns ett antal andra ganska detaljerade förslag. Regeringen har som sagt i allt väsentligt sett positivt på detta men avser att fortsätta att driva förenklingsfrågorna, inte minst inför nästa ramprogram.

Anf. 80 ORDFÖRANDE:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till punkt 10, Lanseringen av initiativ för gemensam programplanering om jordbruk, livsmedelstrygghet och klimatförändringar, om kulturarv och globala förändringar: en ny utmaning för Europa och om sund mat för ett sunt liv. Det är ett angeläget ämne som i vid mening har behandlats i EU-nämnden tidigare. Den 21 maj diskuterade vi relaterade matfrågor, då med stöd för regeringens ståndpunkt. Just det här initiativet är nytt. Vi diskuterade något liknande också den 27 november 2009, även då med stöd för regeringens ståndpunkt. Ändå är det lite som är nytt, i alla fall slutsatsförslaget.

Anf. 81 Statssekreterare PETER HONETH:

Det här är egentligen ett helt nytt sätt för samarbete inom forskningsområdet i Europa. Tanken med detta är att de enskilda medlemsstaterna ska samarbeta och att var och en avgör om man vill delta i ett gemensamt program, men att urvalet av tema ändå sker inom EU:s ram.

Det här arbetet har förberetts av en särskild arbetsgrupp där Sverige har deltagit. Från svensk sida har Rolf Annerberg varit med i arbetet. Vi tycker att kommittén har gjort ett mycket bra arbete. Det är naturligtvis en sammanvägning av olika länders intressen och behov, men i ett första steg är det tre gemensamma program som pekas ut.

Det första handlar om jordbruk, livsmedelstrygghet och klimatförändringar. Det är viktigt att markera att det handlar om sambandet mellan jordbruk, livsmedelsproduktion och klimatförändringarna. Det andra handlar om kulturarv, också kopplade till globala förändringar. Det tredje handlar just om sund mat för ett sunt liv. Det kan låta lite slagordsbetonat, men det är alltså kopplingen, om man så vill, mellan livsmedelsproduktion, mathållning och inte minst de stora folksjukdomarna.

Detta är områden som vi från svensk sida tycker att vi har haft anledning att ställa oss bakom. Flera av dem, kanske med ett litet undantag för frågan om kulturarv och globala förändringar, är områden där Sverige jobbar väldigt intensivt och där det finns mycket svensk forskning och ett starkt svenskt intresse.

Jag kan lägga till att det finns ett pilotinitiativ som togs från fransk sida, vilket jag tror har anmälts här tidigare, som handlar om Alzheimer. Det ska också ses som ett gemensamt program.

Regeringen tycker som sagt att det finns anledning att uttrycka stöd för slutsatserna. Vi tror att vi från svensk sida vill delta i sannolikt samtliga av dessa gemensamma program, och vad vi vet finns det också ett rätt stort antal länder i övrigt som vill delta.

Det pågår fortsatta diskussioner i den här arbetsgruppen om ytterligare gemensamma program. Just nu förbereder gruppen ett program som handlar om hållbara städer, problem relaterade till en åldrande befolkning, vattenförsörjning och något som vi från svensk sida har fört fram särskilt, nämligen frågan om antibiotikaresistenta bakterier.

Vi har naturligtvis en intern process i Sverige där vi har blandat in vetenskapsråden och andra forskningsråd som ju är de som sedan aktivt kommer att svara för det svenska deltagandet.

Anf. 82 GUNNAR ANDRÉN (FP):

Fru ordförande! Jag tyckte mig höra en viss tveksamhet hos statssekreteraren när det gäller det mittersta programmet, kulturarvsprogrammet. Statssekreteraren säger samtidigt att Sverige ska delta i alla program.

Är inte själva ingångspunkten väldigt nationell? Nu gör man frågan om kulturarv till en övernationell fråga. Det ser ju väldigt olika ut i olika länder.

Anf. 83 Statssekreterare PETER HONETH:

Just det programmet har kanske framför allt drivits av några av de stora kulturländerna, inte minst några länder i södra Europa, som har sett detta som en mycket viktig prioritering.

Den preliminära svenska ståndpunkten är att vi sannolikt inte kommer att delta i det programmet. Vi har inte heller väldigt tydligt en stark forskningsprioritering av något som skulle passa in i det programmet.

Anf. 84 BÖRJE VESTLUND (S):

Jag får inte riktigt ihop det som regeringen säger vid det här rådsmötet. På punkt 8 säger regeringen att det är viktigt att slå vakt om den fria forskningen. Bland annat betonar man i en kommentar att det är viktigt att man går ifrån program som man har haft tidigare, där man framför allt har gått in på industrigrenar. Det förstår jag. Jag delar inte uppfattningen, men jag kan ha respekt för den.

Två punkter senare säger man att man instämmer. Då handlar det om jordbruk och livsmedelstrygghet, sund mat och sunt liv, kulturarv och så vidare. Jag kan förstå att det är viktiga frågor. Vi har tidigare i dag pratat om tjänsteforskning och turistforskning, men det skulle vi inte göra eftersom det stör den fria forskningen.

Jag får inte ihop detta. Varför ska vi ha en programplanering för de områden som för svenskt vidkommande – möjligen med undantag av klimatförändringar och globala förändringar – är ganska små? Dem ställer vi oss bakom. Det är lika absurt som att vi i EU 2020 i slutänden ställde oss bakom att jordbrukssektorn skulle vara ett särskilt prioriterat område. Varför inte lyfta fram det som är viktigt för Sverige, nämligen tjänstesektorn och industrin, även om man i Stockholms innerstad tror att industrin är bortglömd?

Anf. 85 Statssekreterare PETER HONETH:

Jag delar inte riktigt den analysen. Möjligen med visst undantag för det andra programmet är vår uppfattning att både livsmedelsproduktionen och de globala klimatförändringarna är mycket viktiga samhällsfrågor. Det gäller även frågan om livsmedelsproduktionen kopplad till de stora folksjukdomarna och en åldrande befolkning.

I vårt sätt att se faller detta väl in i den svenska ståndpunkten, nämligen att EU:s forskning i ökad utsträckning ska vridas mot att inte fokusera väldigt tydligt på olika branschers mer kortsiktiga behov. Det finns utrymme för det också, vill jag tillägga; det är ju inte fråga om antingen eller. Men det gäller att i något större utsträckning försöka vrida EU:s forskningsprogram mot att möta den här typen av stora samhällsproblem och att hantera dem och förhoppningsvis bidra till en lösning av dem. I det perspektivet tycker jag att gemensamma forskningsprogram passar väl in.

Man kan tillägga att vi har sett positivt på detta eftersom det är ett sätt att flytta ned initiativrätten till medlemsstaterna i mycket större utsträckning, men ändå bibehålla ett europeiskt samarbete. Det här är inte EU:s program. Det är de enskilda medlemsstaternas program, även om ministrarna gemensamt har diskuterat den här typen av ganska breda samhällsbehov.

Anf. 86 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (KD):

Jag vill stödja detta, men kanske också få en förklaring. Vi skämtade lite om pitepaltens framtid i kulturarvet. Matkultur och sådant kommer naturligtvis att vara viktigt. Hela EU 2020-strategin går ju ut på att ha ett konkurrenskraftigt Europa. Om vi inte har en frisk befolkning har vi naturligtvis inget konkurrenskraftigt arbetsliv.

Vad jag har förstått kommer cancerfallen att öka. Prognosen för cancer är enormt dyster. Om man kan koppla bra livsmedel till en frisk befolkning och koppla ihop miljö, hälsa och hållbarhet i Europa är det positivt. Jag antar att det här handlar om att ha en strategi för hållbarhet och en frisk befolkning och att det inte handlar om att styra upp exakt hur enskilda länder ska jobba utan om att man ska ha ett helhetstänkande när det gäller hållbarhet.

Anf. 87 Statssekreterare PETER HONETH:

Så är det naturligtvis. Vi går inte in i något av de här programmen utan att det finns ett tydligt stöd från det svenska forskarsamhället företrädd av vetenskapsråd och andra forskningsråd. Ett sådant stöd har funnits för de två som vi nu ser att vi bör delta i, liksom för Alzheimerprogrammet som kom till på franskt initiativ.

Tanken bakom programmen är att forskningen bör arbeta med de stora samhällsbehov som vi kan se. Ett av dem, om vi tar det exempel som Désirée Pethrus Engström nämner, är att mathållningen har mycket stor betydelse för folkhälsan. Det gäller cancer, diabetes och många andra sjukdomar – även övervikt – som är relaterade till en ökande onyttig mathållning. Det är också ett sätt att fokusera på jordbruksproduktionen, inte utifrån jordbrukets behov utan utifrån befolkningens behov av en sund produktion. Vi tycker att det här programmet, liksom det om klimatförändringarna och livsmedelsproduktionen, är väl i linje med den svenska ståndpunkten.

Sådana program som vi känner större tvekan för deltar vi, som sagt, inte i. Men man måste också acceptera att inte alla länder i Europa gör precis samma prioritering. Det finns ett intresse från ett antal länder att också samarbeta om kulturarvet och de globala förändringarna, även om det inte är ett primärt svenskt intresse. Det måste vara möjligt för dem.

Anf. 88 BENGT-ANDERS JOHANSSON (M):

Fru ordförande! Även om det inte finns uttalat måste vi ändå erinra om att livsmedelsproduktion generellt sett kommer att bli en synnerligen stor utmaning. FN:s stora uppdrag framöver är att kunna föda en ökande befolkning på jorden. Det ser oerhört bekymmersamt ut. Att ha uppfattningen att livsmedelsproduktion inte skulle vara viktig är kanske lite anmärkningsvärt.

Anf. 89 CARINA OHLSSON (S):

När det gäller budgetära konsekvenser står det: Något svenskt ställningstagande har inte tagits. Betyder det att man inte har någon synpunkt eller att man säger nej till att man ska lägga in pengar? Det är lite svårt att tolka om man är för eller emot att det får kosta något. Man lägger över det på myndigheterna i första hand. Men det är ju budgetmedel även om man lägger det på myndigheterna att besluta om.

När det gäller frågan om livsmedelsproduktion håller jag helt med Bengt-Anders Johansson. Det är ju viktiga frågor.

Statssekreteraren nämnde hållbara städer. Ett problem som vi ser som inte är specifikt för Sverige utan förekommer överallt är urbaniseringen och klyftorna mellan landsbygd och städer. Det är viktigt att ha med de aspekterna så att man inte tänker att landsbygden är till för att försörja dem som bor i städerna och inte för dem som producerar. Det är viktigt att det finns med i diskussionerna.

Ungefär samma sak gäller industri och industrialisering. IT-sektorn hade inte funnits om inte industrin hade beställt det. Det är ju industrin som använder IT, även om det är en mogen näringsgren. Det är ändå industrin som har drivit fram IT genom sina beställningar. Det är viktigt att man inte glömmer det och tycker att allt är nya och moderna innovationer. Det är ju faktiskt de gamla grenarna som använder dem.

Att hålla ihop stad och land, kommer det att vara en budgetfråga? När kommer man att ta ställning?

Anf. 90 Statssekreterare PETER HONETH:

När det gäller budgeten är vår grundläggande hållning att vi inte går in i ett program om det inte finns ett klart markerat intresse från det svenska forskningssamhället, normalt företrätt av något av forskningsråden. Det stämmer med att vi lutar oss kraftigt mot forskningsråden. Det betyder att forskningsråden får avgöra det med beaktande av sina normala budgetar. Det har lett till att man från svensk sida och från det svenska forskningssamhället har velat delta i de två program som jag nämnde tidigare.

Vi har inte primärt sett det som att det för närvarande förutsätter att man tillför mer medel till forskningen i Sverige inom de här områdena. Man ska väl inte utesluta det för framtiden.

Frågan om hållbara städer är en jättefråga. Det gäller bland annat den stora inflyttning som över hela världen sker från landsbygd till städer, hur man ska kunna hantera det och hur man ska kunna utveckla landsbygden så att inte så väldigt många känner trycket att flytta in till städer som expanderar i det oändliga med mycket stora miljöproblem och andra problem som följd. Det är klart att den aspekten finns med.

Anf. 91 ORDFÖRANDEN:

För ordningens skull vill jag fråga om det budgetära. I det råds-pm som vi har fått står det att budgetära konsekvenser uppstår först om Sverige väljer att delta i något av de tre gemensamma programmen. Det är svenska beslut, om jag förstår det rätt.

Kostar det som ni ska göra på rådet nästa vecka extra pengar? I så fall måste vi ta ställning till dem i dag. Jag förstår att det inte gör det.

Anf. 92 Statssekreterare PETER HONETH:

Konstruktionen är att man på EU-nivå definierar ett antal övergripande samhällsbehov som manifesteras i gemensamma program. Det är sedan upp till de länder som vill att delta i respektive program och därmed finansiera sitt eget deltagande.

Vad vi nu kan se sker det för svensk del inom de befintliga ramar som olika forskningsråd och forskargrupper disponerar.

Anf. 93 ORDFÖRANDEN:

Då är det slutsatserna vi tar ställning till nu, och till pengarna i så fall sedan i annan form inom inrikespolitiken, antar jag.

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Det är den sista beslutspunkten. Vi har några forskningsrelaterade övriga frågor, nämligen g, h, i och j. Det är inga beslutspunkter. Vill statssekreteraren säga något?

Anf. 94 Statssekreterare PETER HONETH:

Jag vill säga några ord om Iter eftersom det är en stor fråga. Det har diskuterats mycket. Vi är fortfarande inte framme vid något beslutsställ-

ningstagande inom EU. Iter är ett väldigt stort forskningsprojekt för att bygga en fusionsforskningsanläggning. Det innehåller oerhört stor potential om man lyckas, men det innehåller naturligtvis också ett stort risktagande när det gäller om man verkligen kommer att lyckas.

Kostnaderna har näst intill exploderat, och det har lett till en väldigt intensiv diskussion om hur man ska kunna få ned kostnaderna och få en kontroll över kostnadsutvecklingen och naturligtvis hur den oundvikliga kostnadsökningen ska hanteras.

Rådet i juli drog slutsatsen att det var nödvändigt att minska överdraget av kostnaderna så att det inte längre totalt skulle handla om 7,2 miljarder, utan man satte 6,6 miljarder som en absolut översta gräns för Europas kostnader. Sedan har vi de andra länderna – USA, Japan och så vidare – som också deltar.

Frågan är hur det överdrag för Europas del som handlar om ungefär 1,4 miljarder och som ska upp till nivån 6,6 ska finansieras. Kommissionen har varit ganska ovillig att finansiera den inom de befintliga ramar för framför allt 1 A, forskningsprogrammet för EU.

Den svenska linjen, liksom ett antal andra länders linje, har varit att det *skall* ske genom omprioriteringar av befintliga medel. Kommissionen har velat använda också outnyttjade medel under budgetrubriken 2. Det skulle få till konsekvens att mindre då kan återbetalas till medlemsstater, och därmed blir det de facto en ökad svensk kostnad och en ökad kostnad för andra länder. Det har vi markerat mycket starkt emot.

Kommissionen vill lämna en viss del, 540 miljoner euro för närvarande, icke preciserad avseende hur den kostnaden skulle täckas. Det har vi vänt oss emot och sagt att det ska preciseras hur hela det beloppet ska finansieras. Det bör finansieras genom omprioriteringar inom EU:s samlade forskningsbudget.

Den här frågan är fortfarande under diskussion. Kommissionen bjuder ett betydande motstånd, men det finns en ganska klar majoritet för den linje som också Sverige står bakom. Vi får väl se var det slutar. Det är inte uppe för beslut den här gången.

Anf. 95 GUNNAR ANDRÉN (FP):

Fru ordförande! Jag har två kompletterande frågor. Finns det någon antydning om var i världen den här anläggningen ska ligga? Det är det ena.

Det andra är att detta bara är investeringskostnader. Finns det några kostnader i framtiden för den årliga driften, och hur mycket skulle de kunna tänkas uppgå till för Sveriges del? Det är en intressant fråga.

Anf. 96 Statssekreterare PETER HONETH:

Tanken är att den ska byggas, eller rättare sagt är den påbörjad att byggas, i södra Frankrike. Det innebär att det som en del i hela paketet finns en press på att öka den franska delfinansieringen. Frankrike spjärnar dock emot till viss del, men trycket är starkt på Frankrike för att ta en större andel av kostnaderna.

När det gäller driftskostnaderna kan jag tyvärr inte svara så här på rak arm. De finns med i det samlade paketet, men eftersom det här förväntas ligga lång tid framåt tror jag att det finns en rätt så stor osäkerhet i driftskostnadskalkylen. Nu kan man säga att generellt sett är den årliga drifts-

2010/11:1
8 oktober

kostnaden trots allt på betydligt lägre nivå än vad det nu handlar om som investeringskostnader.

Jag får lov att återkomma till den frågan.

Anf. 97 ORDFÖRANDEN:

Mer än så kan vi dess värre inte säga om detta i dag, antar jag. Frågan lär återkomma.

Då det inte finns några ytterligare frågor om de övriga forskningsfrågorna tackar vi statssekreteraren för i dag, önskar trevlig helg och lycka till på rådet.

Anf. 98 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar miljöminister Andreas Carlgren med medarbetare välkomna. Vi börjar med en återrapport från mötet i rådet den 11 juni – den är utsänd – och från det informella ministermötet den 11–13 juli. Den är också utdelad.

Anf. 99 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Jag hänvisar till de skriftliga rapporterna.

Om det är intressant för nämnden skulle jag kunna nämna några ord om aluminiumfabriken i Ungern och miljökatastrofen där. Jag kanske kan ta det sist.

Anf. 100 ORDFÖRANDEN:

Det går bra.

Då går vi vidare till punkt 3 på miljöagendan om förslag till förordning vad gäller GMO, det vill säga vad gäller beslutsfattandet angående GMO. Det är inte fråga om någon särskild majssort i dag, utan huvudfrågan. Den diskuterade vi med jordbruksministern den 24 september, då med stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar i frågan och allmänna passningar till miljørådet att ta frågan vidare. Mot det anmäldes avvikande mening från Miljöpartiet. Nu har frågan landat i miljørådet, där det förväntas en diskussion.

Anf. 101 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

På den här punkten på miljørådet kommer kommissionen att presentera sitt förslag. Vi får ge en del synpunkter byggda på några särskilda frågor som ni vet har skickats ut i förväg. Det innebär att vi inte nu kommer att göra något ställningstagande i huvudfrågorna, inte ens i fråga om förslaget, utan det är en första diskussion med några delfrågor som de har bett oss om synpunkter på. Sedan ska de återkomma i december. Som jag har förstått kommer det då att vara en policydebatt. Så ser schemat ut. Det är alltså på ett väldigt tidigt stadium nu.

Låt oss se på några utgångspunkter för det här. Vi är självklart måna om att få ett tillfälle att diskutera. Det beror på att det egentligen finns ett större problem som hänger ihop med att vi har olika tillämpning av EU:s lagstiftning och regelverk inom EU. Vi har handelstvister, och vi har olika synsätt i de olika medlemsländerna. Oavsett vilken utgångspunkt man har eller vilken egen ståndpunkt man har är det ingen bra situation.

Det är bra att få tillfälle att diskutera detta. Vi medverkade väldigt aktivt från svensk sida redan 2008 när rådsslutsatser antogs under det franska ordförandeskapet som syftade till att kommissionen skulle ta

fram ett antal förslag. Det är inte så att kommissionen har levererat allt det som miljöministerrådet har beställt, utan vi kan tvärtom konstatera från regeringens sida att det är flera uppdrag som kommissionen ännu så länge inte har genomfört. Ett av de viktigaste är att revidera vägledning- en när det gäller riskbedömningar av GMO. En av de mest omstridda frågorna har varit de riskbedömningar och de bedömningar i allmänhet eller bredare som har gjorts med stöd av vetenskapligt underlag i Efsa, den europeiska livsmedelssäkerhetsmyndigheten. Det förslaget finns inte ännu.

De skulle också lägga fram en rapport om socioekonomiska aspekter vid GMO. Det förslaget finns inte heller. De skulle föreslå ett tröskel- värde för GMO i utsäde, och det förslaget finns inte heller ännu.

Det vi nu ser är en början, och vi är alldeles i början av bedömningar- na av denna början.

Vi har för vår del sagt oss att vi vill se förslag som för medlemssta- terna närmare varandra. Vi måste självklart säkerställa att vi har en lag- stiftning som säkrar att GMO inte hotar hälsa och miljö. Vi vet samtidigt att om vi inte ska drabbas av olyckliga konsekvenser för vårt eget jord- bruk eller bredare när det gäller vår handel över huvud taget ska detta inte störa den inre marknaden eller gå emot de åtaganden vi gjort när det gäller internationell frihandel.

Det förslag som kommissionen nu har lämnat går vi igenom med hjälp av våra myndigheter och en rad andra remissinstanser. De kommer att komma in med sina remissvar den 1 november. Vår utgångspunkt är att vi ska pröva vad det finns för möjligheter och problem med den regel- ändring inom nuvarande lagstiftning som kommissionen föreslår. Vi ska naturligtvis göra på samma sätt med de förslag som kommissionen fram- över förväntas komma med för att uppfylla hela den beställning minister- rådet har gjort.

Den fråga som också har ställts till oss är om förslaget till ändring av lagstiftningen är en bra möjlighet för medlemsstater som vill förbjuda GMO. Vi konstaterar att när vi tittar på övriga medlemsstaters reaktioner är det många som just diskuterar på vilka grunder man ska kunna fatta sådana beslut, det vill säga vilka regler och grunder man ska kunna åbe- ropa.

En annan fråga gäller om detta verkligen kommer att hålla i WTO. Kommissionen hoppas det. Vi kommer att göra en utförlig analys på egen hand och stämma av den med andra medlemsstater. Detta är en av de viktiga punkterna att granska.

Man kan redan konstatera att några medlemsstater genast har anmält att om de inför ett sådant förbud vill de också ha kompensande stöd från EU. Det kommer naturligtvis att kräva mer resurser för sådana insat- ser genom jordbrukspolitiken. Vill vi det? Det är sådana frågor vi nu kommer att behöva diskutera.

Den andra frågan som ordförandeskapet ställer är om det här är ett användbart bidrag för att möta det som krävdes 2008 från rådet. Jag har redan konstaterat att detta är en delleverans av en större beställning som rådet har gjort. Det är klart att vi kommer att konstatera det när vi går igenom detta i rådet. Vi tror egentligen att det finns andra frågor som kommer att vara ännu viktigare för att säkerställa att det inte uppstår

risker för hälsa och miljö. Det gäller till exempel hur man gör riskbedömningarna när det gäller GMO.

Vi kommer självklart att delta i arbetet. Vi ska pröva möjligheter och problem med förslaget, men vi tror att det finns andra delar som kommer att vara ännu viktigare för att uppfylla de krav vi kommer att ställa när det gäller att föra samman medlemsstaterna och se till att säkerställa både hälsa, miljö och frihandel.

Anf. 102 CARINA OHLSSON (S):

Fru ordförande! Jag tycker att miljöministern förde ett bra resonemang. Det var lite utförligare än det vi har kunnat läsa i handlingarna, även om jag tycker att handlingarna också har varit bra och mer utförliga än det som vi har sett från jordbruksrådet. Det är bra att även miljørådet har tagit upp frågorna. Det finns en ökad oro bland Europas medborgare. De har inte tyckt att de har fått gehör för de aspekter som finns när det handlar om hälsa och miljö. Då är det viktigt att verkligen gå till botten med frågorna. Precis som ministern säger ska man ta upp både socioekonomiska aspekter, hälsa och miljö samt se på den prövningsprocess som har funnits. Jag har vid ett flertal tillfällen tagit upp att Sverige under sitt ordförandeskap hårdare skulle ha drivit frågan att se över en ny ordning eftersom den som finns nu inte fungerar. Men nu kommer detta. Nu ska jag vara nöjd och glad med det!

Jag hörde också ministern säga att man inte har någon svensk ståndpunkt annat än i den direkta frågan om det ska vara möjligt att fatta nationella beslut mot odling av GMO. Man ska titta på analyserna först och sedan ta ställning. Jag tittar på ministern för att se om han nickar. Det har betydelse för om vi socialdemokrater ska anmäla avvikande mening eller inte. Ja, det var ett tydligt nickande. Tack så mycket!

Anf. 103 ORDFÖRANDE:

Eftersom nickningar inte syns i de stenografiska uppteckningarna ger jag ordet till miljöministern på en gång så att svaret tydligt kommer fram.

Anf. 104 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Då ska jag tydligt bekräfta att jag har nickat och med det också bekräftat att det är analysstadium först. I det ingår även remisstiden. Vi ska bedöma både möjligheter och problem i detta förslag. Därefter kommer vi att återkomma till vad som blir Sveriges ställningstagande till det delförslag vi nu har fått.

Jag ska bekräfta att jag uppskattar orden om fortsatt resonemang. Vi är öppna för – och jag är öppen för – att fortsätta att föra en dialog om frågorna. Det är viktigt att uppnå en god lösning för Sverige som verkligen säkrar miljö och hälsa. När vi går till botten i olika frågor, som Carina Ohlsson nämner, kan det finnas aspekter som behöver belysas som vi från början inte är medvetna om. Då är vi också beredda att lyssna på aspekter som kan behöva belysas i det fortsatta arbetet.

Anf. 105 BENGT-ANDERS JOHANSSON (M):

Fru ordförande! Tack för en bra redovisning, miljöministern!

2010/11:1

8 oktober

I botten grundas åsikterna runt om i Europa på att man tvekar lite grann när det gäller vetenskap och beprövad erfarenhet. Det handlar mycket om politik och tyckande. Det är det som gör det så oerhört svårt eftersom det är egentligen minerad mark vi går in på för att inte störa den inre marknaden, även när det gäller WTO etcetera.

I allt väsentligt skulle jag kunna hålla med Carina Ohlssons analys. Jag ska runda av med att säga: Lycka till, miljöministern! Det behövs – men det är ett bra utgångsläge.

Anf. 106 STAFFAN DANIELSSON (C):

Jag kan också tycka att Carina Ohlsson och Bengt-Anders Johansson pratade väl.

Jag vill göra ett kort inlägg till miljöministern.

Det här är en viktig miljöfråga. Regeringen och Andreas Carlgren har ett fullständigt riktigt upplägg. Det har gått troll i frågan i Europa. Det är inte bra för någon. Det vore bra om frågan löstes på ett rimligt sätt. Jag tycker att proportionerna i frågan har blivit för stora i Europa. Det är en stor fråga som måste hanteras. Jag stöder helt regeringens linje i detta.

Precis som jag sade förra gången frågan var uppe i nämnden anser jag att vi ska ha klart för oss att om vi inte kan hantera frågan, att utnyttja kraften i växtförädling även med hjälp av genteknik som växer fram i världen och ofta ger lite billigare foder – ibland producerat på ett miljövänligare sätt med hjälp av tekniken, och vi ska diskutera om den är acceptabel eller inte – och om inte Europa, EU och Sverige utnyttjar detta, och resultatet blir stränga regler om vilka växtsorter som ska användas samt att ligga före alla andra på miljö- och djuromsorgsområdet, blir resultatet att det svenska jordbruket i stället flyttar utomlands och vi importerar i allt högre grad det vi ska kaka från länder som använder GMO och har sämre djuromsorg. Då har vi inte gagnat miljön totalt i världen på något sätt utan då har vi misslyckats.

De senaste 20–25 åren har den svenska produktionen av mat, som är bäst i världen vad gäller djuromsorg och miljö, minskat med en tredjedel. Medan vi diskuterar och ökar mängden inspektioner och ställer krav läggs gårdarna ned och vi köper mat från andra länder. Det är en sak som måste vara med i bilden i samband med analysen. Det gäller även för Europa.

Anf. 107 JACOB JOHNSON (V):

Jag har en liten reflexion till Staffan Danielssons inlägg, nämligen att det överensstämmer i tid ganska väl med svenska inträdet i Europeiska unionen.

Vänsterpartiet brukar i sakfrågan om GMO hänvisa till subsidiaritetsprincipen och försiktighetsprincipen. Kommissionens förslag går oss till mötes i åtminstone subsidiaritetsprincipens fråga. Vi är lite försiktigt positiva i det avseendet.

Nu är det här ett ganska komplicerat processärendet. Miljöministern hänvisar till att det nu är ett analysstadium och ska återkomma efter djupare analyser. Vi avvaktar väl det, och jag tänker inte anmäla någon avvikande mening i dag. Jag har inte gjort det tidigare heller. Men jag är kanske lite orolig över det sista stycket i den svenska ståndpunkten där

Anf. 108 ULF HOLM (MP):

Å ena sidan hävdar många att det här är en svår materia. Å andra sidan säger nästan samma personer att vi har diskuterat det här i 20 års tid. Då är det lustigt att det behövs ännu mer analysarbete. Påverkan från GMO är en av de mest analyserade frågorna inom området. Skillnaden ligger i hur vi ser på det här etiskt. Man refererar oftast till att konsumenterna måste veta. Det är därför vi har en sträng lagstiftning att produkter ska märkas med om de innehåller GMO eller inte. Där har EU en stark lagstiftning.

Det finns olika bedömningar i olika länder. Då måste försiktighetsprincipen, subsidiaritetsprincipen, i stor utsträckning användas. Jag blir lite förvånad över, vilket vi från Miljöpartiet nämnde redan på det förra EU-nämndsmötet när denna fråga behandlades, att vi inte har några klara ståndpunkter från regeringens sida utan man bara hänvisar till kommande analysarbete. Vi tycker nog att kommissionen kan besvara frågorna. Man måste kunna besvara dem för att föra diskussionen vidare i EU. Nu är det bara som att regeringen avvaktar och vill lyssna in andra och hänvisa till en analys som ska komma i november när vi vet att inte ens EU-kommissionen har lämnat in alla underlagen för analysarbetet. Det är bara fråga om att skjuta en sak framåt. Det tycker vi från Miljöpartiets sida är olyckligt.

Våra svar på kommissionens två frågor är i princip nej. Vi tycker inte att det regelverk som finns i dag är tillräckligt. Vi tycker inte att förslaget för de länder som vill ha nationellt förbud är tillräckligt i kommissionens förslag. Vi skulle vilja se förbättringar på området så att det blir klarare, inte minst när man ska hävda subsidiaritetsprincipen.

Vi är lite bekymrade över regeringens ståndpunkter när det gäller att regeringen anser att nuvarande lagstiftning ger ett mycket bra skydd för miljö och hälsa. Vi delar inte den åsikten, som miljöministern väl vet.

Jag anmäler avvikande mening.

Anf. 109 ORDFÖRANDEN:

Jag noterar det.

Anf. 110 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Fru ordförande! Jag uppskattar vad Bengt-Anders Johansson säger om betydelsen av att ha en vetenskaplig bedömning i grunden. Jag uppfattar också det tydliga medhålllet med Carina Ohlssons synpunkter. Jag delar verkligen Staffan Danielssons synpunkt att det är mycket viktigt att lösa motsättningar som har skapats inom EU och att öka möjligheterna för svensk matproduktion. Det kan i sig vara en viktig miljöinsats.

Jag håller med om, Jacob Johnson och Ulf Holm, att subsidiaritetsprincipen är en viktig princip. Men kärnan i den är att bedöma på vilken nivå frågor ska avgöras. Det som är dilemmat är just att se om nationella särregler gagnar det som är miljöintresset eller som är nödvändiga handelsåtaganden. I den första delen, om det verkligen finns uppenbara miljörisiker med GMO, varför ska det förbjudas i bara vissa länder? Då ska det väl vara regelverk som egentligen gäller bredare? Om detta är bevisat

så farligt att det inte bör tillåtas i till exempel Ungern eller Österrike, varför ska svenska konsumenter råka ut för det genom hantering i vidare ramar på andra håll i Europa?

Jag delar uppfattningen att det är viktigt att hela tiden värdera frihandels konsekvenser, både när det gäller miljö och när det gäller andra områden. I grunden drabbar det oss mycket illa när vi bryter mot frihandelsregelverk. Vi är tvärtom av tradition mycket starka frihandelsvänner i Sverige, och vi ska vara det. Det har gagnat mycket av utvecklingen i vårt land. Vi vet också att det får konkreta följder på till exempel jordbruksområdet om vi utsätts för straffåtgärder. Det är i dagsläget egentligen bara ett slags avvaktande hållning från USA som har gjort att man inte slår till med kraftigare motåtgärder mot Europa till följd av handelstvister när det gäller GMO. Vi är inne på ett mycket viktigt område.

Till sist vill jag säga till Ulf Holm att jag delar uppfattningen att det är viktigt att väga in etiska aspekter, men slutsatserna av det kan inte stå i strid med vetenskaplig kunskap. Dessutom anser jag att vi i omgångar, just genom det arbete som vi hänvisar till – analysarbete och bedömningar som gjorts under långa tider – också kan se att vi väger in de aspekterna på ett klokt sätt.

Vi besvarar de frågor som ordförandeskapet har ställt. Den ena är om Sverige planerar att genomföra särlagstiftning eller särregelverk som skulle innebära förbud i Sverige. Det planerar vi inte. Den andra frågan är om det kan vara till nytta för att tillgodose det som ministerrådet har beställt. Vi säger att det är en delleverans som inte räcker för att uppfylla rådets beställning. Vi ska naturligtvis värdera både möjligheter och problem med förslaget.

Det är lite oklart för mig vad i den svenska ståndpunkten som Ulf Holm inte kan ställa upp på. Men det kanske inte är jag som ska reda ut det.

Anf. 111 ULF HOLM (MP):

Skillnaden ligger i att vi har olika inställning till hur man ska analysera det arbete som gjorts hittills. Regeringen väljer att avvakta medan vi tycker att vi kan ge tydligare besked. Det är enda skillnaden, men den är inte så liten.

Jag tycker inte om att man försöker utmåla att den som ogillar GMO är emot frihandel. Riktigt så enkelt är det inte. Alla partier i riksdagen är för frihandel. Det har dock gjorts undantag av etiska skäl tidigare när det gäller frihandeln, och vi anser att det kan vara nödvändigt att göra i detta fall också. I övrigt är vi mycket positiva till frihandel.

Anf. 112 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Jag önskar ett förtydligande. Menar Miljöpartiet att det är så bråttom att göra detta ställningstagande att man inte ens ska avvakta remissomgången eller gå igenom vilka konsekvenser detta skulle kunna få på handelsområdet? Det är inte analyserat vare sig i Sverige eller i övriga medlemsstater. Kommissionen har dock gjort en egen bedömning. Litar Miljöpartiet helt på kommissionens egen bedömning i denna fråga?

Anf. 113 ULF HOLM (MP):

Nej, vi litar absolut inte alltid på EU-kommissionens underlag. Vi menar dock att det finns mycket vetenskap som ligger till grund för att hävda försiktighetsprincipen – när inget annat hävdar motsatsen. Det är därför det finns en försiktighetsprincip, och vi tycker att man kan hävda den i detta fall.

När det gäller remissbiten ska jag säga emot mig själv lite. Det kanske är bra om regeringen är tyst på nästa miljöministerråd eftersom man har fel åsikt. Ska man påverka resten av EU-länderna gäller det att göra det nu. Det går inte att vänta till sista sekund, utan man måste antyda redan nu åt vilket håll man ska gå.

Hade vi haft en regering som var mer kritisk till GMO hade jag önskat att den agerade på miljöministermötet. Men nu har vi fel regering som tycker fel saker, så det är kanske bra att regeringen är tyst på nästa möte.

Jag säger emot mig själv lite, men jag tror att ordföranden och ministern förstår vad jag menar.

Anf. 114 ORDFÖRANDEN:

Jag som var på väg att säga att Ulf Holm redde ut vad som är relevant för förhandlingarna på rådet nästa vecka. Det var dock tydligt nästan hela vägen.

Vi kommer nog inte längre i etableringen av skillnaderna mellan regeringens ståndpunkt och Miljöpartiets. Båda parter vet dock om att det syftar på rådsförhandlingarna nästa vecka; det är utrett.

Eftersom ingen mer önskar ordet sammanfattar jag med att det finns stöd i nämnden för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga men noterar avvikande mening från Miljöpartiet.

Vi går vidare till punkt 5 om det tionde mötet i partskonferensen för konventionen om biologisk mångfald. Här ska jag anmäla ett par saker. Det har varit överläggningar i miljö- och jordbruksutskottet om meddelandet i frågan. Det var den 11 mars. Då fanns stöd för regeringens ståndpunkt. Utkast till slutsatser är utdelade till nämndens ledamöter. Notera att dessa är hemligstämplade. Det har därför varit lite särskild hantering och ska så fortsatt vara även efter nämndens sammanträde i dag.

Anf. 115 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Fru ordförande! Som ni vet är detta rådsslutsatser inför partsmötet för konventionen om biologisk mångfald som ska hållas i Nagoya, Japan i slutet av oktober. Detta är en stor miljöfråga och kanske den största miljökonferensen vid sidan av klimatkonferensen.

Bakgrunden är att det 2010-mål som världen enades om i Johannesburg 2002 inte har uppnåtts – inte i världen, inte i Europa. Därför krävs nu stora insatser. EU strävar efter att minska såväl hela EU:s som varje medlemsstats ekologiska fotavtryck. Det kommer att vara en viktig del av arbetet inom EU på en rad olika områden.

Det vi ska anta i Japan är en långsiktig vision för arbetet med biologisk mångfald. Vi ska sätta upp en ambitiös strategisk plan för de närmaste tio åren. Det ska leda till handlingsplaner och konkreta delmål. Bakom allt detta ligger också insikten om att det får mycket stora konse-

kvenser för hela världen vad gäller stora miljövärden såväl som viktiga ekonomiska värden om förstöringen av biologisk mångfald får fortsätta.

I den särskilda rapport som tagits fram av The Economics of Ecosystems and Biodiversity har man visat att värdet av den biologiska mångfald som förstörs varje år motsvarar den finansiella kollapsen 2008. Det säger något om storleksordningen på vad det innebär ekonomiskt för världen om förstöringen av biologisk mångfald får fortsätta.

Vi vill utarbeta olika metoder som synliggör det ekonomiska värdet av ekosystemtjänster – naturligtvis globalt, vilket är på gång, inom Europa och nationellt. Jag har gett ett särskilt uppdrag till Naturvårdsverket att göra det.

Som alltid i sådana här förhandlingar är en av de stora frågor som måste lösas, som inte alltid är enkel, de krav på åtaganden för finansiering som ställs. Där driver fler u-länder starkt krav på nya åtaganden för finansiering. På i-landssidan finns en beredskap för att ersätta fattiga länder för de uppoffringar de gör. Vi ser detta i framgångarna i att förhandla om ett system för att rädda regnskog, REDD, där Sverige ställer upp med stora resurser.

Vi kan dock konstatera att en del krav från u-länderna går direkt på tvärs mot deras egen önskan om större kontroll över bistandsmedel – enligt Parisagendan för effektivt bistånd – genom att de kräver öronmärkning av pengar för detta ändamål eller genom andra mekanismer som strider mot grundprinciperna i Parisagendan. Det här kommer alltså att bli en viktig diskussion.

Från svensk sida gör vi genom biståndet stora insatser för biologisk mångfald. Vi ökar också stödet i GEF där det under en treårsperiod ges 1 miljard. En tredjedel av dessa pengar går till biologisk mångfald. Anslagen just till skog har ökat kraftigt för att ge större möjligheter att med hjälp av bland annat REDD-systemet rädda regnskog.

Det som kanske blir den allra mest uppmärksammade frågan i Japan är den internationella regimen om genetiska resurser som ska utarbetas genom ett särskilt protokoll under konventionen. Det går att jämföra med hur på klimatområdet klimatkonventionen har ett särskilt protokoll under sig, Kyotoprotokollet. Nu vill vi skapa något liknande när det gäller just användningen av genetiska resurser.

Tittar man världen över ser man att genetiska resurser exploateras, köps och säljs till exempel av läkemedelsindustri eller kemikalieindustri. Historiskt kan man också se att den vägen har en stor ström av resurser gått från u-länder till i-länder. Det är oerhört viktigt av rättviseskäl men också för att förebygga förstöring av biologisk mångfald att skapa ett nytt instrument, det vill säga det protokoll som är under framtagande och som kallas Protocol of access and benefit sharing och som på proffsjargong kallas ABS.

Meningen är att skapa transparens, rättssäkerhet och förutsägbarhet i bägge riktningar. Ett land som avstår genetiska resurser ska få detta reglerat, men även företag eller land som använder resurserna ska ha rättssäkerhet i förutsättningarna för att använda dem.

Detta har länge varit en prioriterad fråga för Sverige. Vi har under många år drivit på och vill att det ska gå i mål i Nagoya. Någon av er kan ha nåtts av att Sverige har haft invändningar. De har varit av teknisk juridisk art avseende just bedömningen av traditionell kunskap. Den

frågan är nu löst så att vi ska kunna slutföra förhandlingarna och från svensk sida driva på. Ur miljöpolitisk synpunkt har det aldrig varit någon tvekan om att Sverige tillsammans med EU ska göra allt för att överbrygga motsättningarna i denna förhandling, och nu hoppas vi kunna föra det till slut i Nagoya.

2010/11:1

8 oktober

Anf. 116 BENGT-ANDERS JOHANSSON (M):

Fru ordförande! Jag har inget att erinra mot det som har sagts av miljöministern. Jag vill dock apropå diskussionen om skogen uppmärksamma en sak. I det underlag vi fick ut talas om att Sverige har en avvikande uppfattning, och i det hemligstämplade som vi nu fick understryks timmerregleringen etcetera. Jag vill bara skicka med miljöministern viken av att vi ser till att hålla undan sådant som gör att den svenska skogsproduktionen drabbas av onödig byråkrati.

Det är lite farligt när man gör en sådan här stor överenskommelse eftersom det är få länder som har en sådan kontroll på sitt timmerflöde som Sverige. Vi har en återplanteringsskyldighet etcetera, vilket är okänt för många andra företrädare i världen.

Det är viktigt att hålla fram detta eftersom den svenska skogens betydelse för vårt välbefinnande är utomordentligt stor.

Det var det ena. Det andra är mer än uppmaning. Det har kommit till min kännedom att hela denna fråga har varit ute för allmän konsultation på nätet. Enligt uppgift är det inte översatt till svenska, vilket försvårar för svenskar att skicka in synpunkter. Det gäller tydligen inte bara i detta fall utan även på andra områden. Om frågan dyker upp är det viktigt att vi håller fast vid att dokument som går ut för allmän konsultation på nätet ska vara på svenska så att svenska medborgare har en möjlighet att delta på sitt eget språk.

Anf. 117 ULF HOLM (MP):

Fru ordförande! Det var en lång föredragning, men kärnfrågan är väl om i-länderna när det gäller de finansiella frågorna är beredda att gå G77-gruppen till mötes. Det är väl det den stora striden handlar om och hur långt man kan gå när det gäller ABS-protokollet. Miljöministern nämnde att Sverige har haft invändningar av juridisk karaktär på detaljnivå men inte i sak. Det låter bra om det har varit så.

Men var har Sverige stått i EU-sammanhang när det gäller frågor om de finansiella resurserna? Har vi drivit att det kan vara retroaktiv betalning? Hur stor andel har Sverige sagt att vi ska kunna åta oss? Det handlar väl striden om också, budet till G77-länderna.

Om jag förstått det rätt är G77-länderna missnöjda och vägrar gå vidare och skriva under det internationella protokollet om biologisk mångfald om de inte får igenom ett bra bud på ABS-området. Det är väl den stora stridsfrågan. Jag skulle vilja veta vilken sida Sverige står på i EU-sammanhang.

Anf. 118 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Fru ordförande! Jag vill först säga något till Bengt-Anders Johansson när det gäller skogen. Jag gissar att det är timmerförordningen, som nu är aktuell inom EU, som Bengt-Anders Johansson talar om. Den kommer inte att vara föremål för några förhandlingar i Nagoya, vilket också

framgick av det Bengt-Anders Johansson sade. Det blir däremot en diskussion inom EU. Jag säger detta för att ni ska veta det; det har redan varit ett godkännande från EU-nämnden för detta genom ett skriftligt förfarande.

Jag kan också konstatera att vi från svensk sida har varit mycket tydliga med att timmerförordningen självfallet måste utformas så att den inte drabbar till exempel svensk småindustri när det gäller användningen av träråvara. Vi har på många sätt samtidigt arbetat för att hindra att timmer ska avverkas illegalt och för att det ska finnas säkra system för det.

Vi har alltså både drivit en linje från svensk sida som jag menar uppfyller mycket höga miljökrav – vi har varit pådrivande för det – och sett till att detta inte ska utföras slarvigt eller ogenomtänkt så att det drabbar svensk småindustri. Vi kommer nu efter EU-nämndens godkännande också att rösta nej i EU när detta kommer upp som en A-punkt.

Jag tar till mig det som sades om kommunikationen. Vi får se vad det är för någonting som det handlar om.

Till Ulf Holm vill jag säga att det övergripande är mycket viktigt att i-länderna går u-länderna till mötes när det gäller just det som det nu förhandlas om i Nagoya i finansieringsfrågor. Det gäller, precis som också sägs i rådsslutsatserna, att vi behöver utveckla finansiella innovativa instrument som får fram mer pengar på området. Det kan gälla både offentlig finansiering och privata källor och det kan vara på olika vägar som detta utvecklas. Det kan ske dels genom samarbete med den globala miljöfonden, dels genom möjligheter som uppstår i andra processer, till exempel i klimatförhandlingarna, dels genom att ta bort skadliga subventioner som i flera fall stöder åtgärder som felaktigt förstör biologisk mångfald. Det kan även vara långsiktigt, om man kan finna vägar att inte bara värdera ekosystemtjänster utan också utveckla vägar för betalning av sådana.

Det finns även ett mer omstritt förslag om mekanismen för att få fram en hävstång för privat finansiering som kallas Green Development Mechanism. Där har vi varit öppna för att analysera och diskutera frågan, men vi har inte tagit ställning ensidigt för.

Däremot är det inte konkreta pengar på bordet som kommer att diskuteras i Nagoya. Det är ingen förhandling om summor. Där har inte förhandlingarna kommit lika långt som i klimatförhandlingarna. Från svensk sida ger vi som jag nämnde redan mycket stora pengar genom biståndet, som är den stora delen. Mycket av svenskt bistånd handlar i praktiken om åtgärder för att främja biologisk mångfald.

Detta är just ett typexempel på att det också avgörs av mottagarlandets egna prioriteringar. Det är därför det är så viktigt att få fram kunskap som stöder arbetet med att värdera biologisk mångfald och verkligen använda biståndspengarna till detta i mottagarlandet. Om vi skulle öronmärka mer av dessa pengar skulle vi i stället komma i strid med Parisprinciperna om att låta mottagarländerna styra hur biståndet ska användas.

Det är på samma sätt när det gäller ABS; regler kan nu komma att få större rättsverkan än tidigare. Bara för att vara tydlig också där vill jag säga att enligt svensk rättspraxis är vi inte förespråkare för retroaktiva rättsliga verkningar. Det kommer vi att arbeta vidare för att undvika. Det är också invändningar av det slaget som har legat till grund för det jag

säger är teknisk-juridiska invändningar. Vi måste säkerställa rättstrygghet både här och i de länder som kan vara berörda när man etablerar en ABS-regim. Det gäller alltså både här och i u-länder som kan vara berörda när detta sker.

2010/11:1
8 oktober

Anf. 119 ULF HOLM (MP):

Tack så mycket, miljöministern, för ett utförligt svar! Den enda synpunkt jag har på svaret är att vi naturligtvis har en avvikande mening eftersom vi inte anser att man ska ta de här pengarna från biståndet. Vi tycker att detta ska ligga utanför precis som när det gäller klimatbiståndet; det får inte tas från fattigdomsbekämpningen i det traditionella biståndet utan det måste ligga utanför. Det gäller också bevarandet av den biologiska mångfalden om det blir pengar där framöver. Det måste ligga utanför fattigdomsbekämpningsbiståndet.

Där har vi alltså avvikande mening, men det kanske inte är den helt avgörande frågan på detta möte utan mer en inrikespolitisk debatt.

Anf. 120 ORDFÖRANDEN:

I princip är det så som Ulf Holm också själv implicerade; detta ska syfta på hur regeringen ska bete sig i rådet. Det är det man ska förhålla sig till. Har Miljöpartiet avvikande mening i förhållande till hur regeringen avser att agera i rådet i denna fråga?

Miljöministern får svara först. Sedan får Miljöpartiet dra slutsatsen.

Anf. 121 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Jag kan svara tydligt på den punkten. Det som jag hör i Ulf Holms invändning är över huvud taget inte föremål för rådsslutsatserna. Det vi nu tar ställning till är rådsslutsatserna. Det finns alltså ingenting i rådsslutsatserna som skulle innebära att vi föregriper de ställningstaganden som ska gälla för hur svenskt bistånd används – med öronmärkning eller inte.

Anf. 122 ORDFÖRANDEN:

Vad säger Miljöpartiet då?

Anf. 123 ULF HOLM (MP):

Jag släpper det då, för det är mer en inrikespolitisk fråga var pengarna eventuellt tas ifrån. Där har vi en annan åsikt än regeringen, och det är ju känt. Men vi har ingen avvikande mening här.

Anf. 124 ORDFÖRANDEN:

Det är väl en rimlig slutsats. Det handlar om motivet och resonemangen bakom det hela, och det är precis därför vi har stenograferna. Det framgår sedan i de stenografiska uppteckningarna, och då vet alla det.

Om ingen mer önskar ordet i denna fråga sammanfattar jag det hela med att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går nu till punkt 6 om analys av möjligheter att minska utsläppen av växthusgaser med mer än 20 procent. Även den frågan har vi behandlat ett flertal gånger tidigare vid olika tillfällen. Det var senast den 4 juni,

då det handlade om meddelandet bakom detta. Då fanns det majoritet för regeringens ståndpunkt men anmälde avvikande mening från S, V och MP.

Eftersom det alldeles nyss var uppe påminner jag partierna om att om man känner att man måste ha avvikande mening ska det i så fall syfta på hur regeringen avser att agera vid detta rådsmöte. Om detta får vi höra av miljöministern nu.

Anf. 125 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Fru ordförande! Jag ska begränsa mig till att beskriva de diskussioner som nu förs när det gäller EU:s mål om klimatutsläppsminskningar. Som alla vet har EU beslutat att gå från 20 till 30 procents utsläppsminskningar som en del av en internationell överenskommelse. Sverige var ett av de första länderna när det gäller att ställa upp på 30-procentsmålet inom EU hösten 2006.

Den svenska ursprungliga positionen var att EU bara skulle ha ett enda mål: att minska utsläppen med 30 procent fram till 2020. Därefter har vi hela tiden hört till gruppen av pådrivande länder som har verkat för högsta möjliga ambitionsnivå. Som alla vet fattade vi också för egen del ett beslut redan våren 2009 att oavsett förhandlingarnas utgång ha ett svenskt mål att minska utsläppen med 40 procent fram till 2020. Det är det högsta målet i Europa.

Vi vill skapa förutsättningar för att EU ska minska utsläppen med 30 procent till 2020. Vi vill att det ska bli möjligt så snabbt som det över huvud taget går. EU ska därför också ta fram en plan för att 30-procentsmålet ska nås som gäller alla medlemsländer. Jag vill också påminna om att under det svenska ordförandeskapet beslutade EU om målet att minska utsläppen med 80–95 procent till år 2050. Detta mål har vi nu också fått in i rådsslutsatserna. Det ska vägas in när man utformar bedömningen av hur mycket EU ska minska utsläppen med både till 2020 och 2030.

Var och en begriper naturligtvis att genom ett så ambitiöst mål för 2050 och när man ska ta hänsyn till det ökar förutsättningarna för att man ska kunna visa i en analys att det är viktigt att gå vidare till EU:s 30-procentsmål.

I grunden är det också så att kommissionen klart och tydligt har visat hur detta skulle vara bra för konkurrenskraft, för att uppfylla miljöambitioner och för att ligga tidigt ute i den utveckling som kommer att komma i världen. Från svensk sida har vi också mycket tydligt sagt att vi delar synen på detta.

Jag vill vara tydlig på ännu en punkt. Många säger att EU nu borde göra ställningstagandet att gå till 30 procent. Jag vill bara säga klart och tydligt att det inte finns någon medlemsstat – inte heller Danmark eller Storbritannien som nyligen har uttalat sig i frågorna – som har yrkat att detta skulle sägas i rådsslutsatserna. Det beror på att det samtidigt finns en större grupp länder som vill binda fast EU ännu hårdare vid 20-procentsmålet. Jag vill vara tydlig för EU-nämnden, så att ni har denna information. Drivande i detta arbete är>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Det är alltså en betydande grupp medlemsstater som har denna uppfattning.

Jag vill även påminna EU-nämnden om att rådsslutsatser i EU tas med enighet. Det betyder att en enskild medlemsstat har veto. Som ni förstår är det ingen av de här som utan vidare skulle se det som ett stort politiskt problem att stoppa ett EU-beslut i rådsslutsatser om man ville det. Därför gäller det nu att vi tänker på detta samtidigt som vi är mycket tydligt pådrivande från svensk sida tillsammans med gruppen av övriga stater som hela tiden har hört hit – bland dem Danmark, Storbritannien, Tyskland, Nederländerna och Frankrike. Vi ska fortsätta att driva arbetet.

Vi vill höja EU:s ambitionsnivå, men detta är inte tillfället att göra det. Det skulle i stället leda till bakslag. Därför har ingen medlemsstat föreslagit det vid detta tillfälle. Vi vill först få fram analysen för kommissionen. Vi är övertygade om att den kommer att visa hur fördelaktigt, för att inte säga nödvändigt, detta skulle vara för Europa.

Anf. 126 ORDFÖRANDEN:

Det är alltså en rådstaktisk fråga. Menar miljöministern att det finns förutsättningar att få igenom de slutsatsförslag som ligger nu? Eller vad handlar uppräkningsen av länderna om?

Anf. 127 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Det ska sägas tydligt att det som nu sägs med det korta förslag till rådsslutsatser som nu finns kommer att ha stöd. Jag räknar med att i och med det förslag som nu också har passerat Coreper kommer det att finnas stöd. Det var behandling i Coreper häromdagen, och med de förändringar som har gjorts där kommer det att gå igenom.

Anf. 128 ORDFÖRANDEN:

Då ska vi förhålla oss till regeringens ståndpunkt i förhållande till detta.

Anf. 129 JACOB JOHNSON (V):

Jag har försökt läsa den hemliga handlingen – presidentrapporten från ordförandeskapet om analysen. Jag blev lite besviken på innehållet. Jag tyckte inte att det var någon vidare analys av konsekvenserna.

Det är intressant att se att det på ett ställe konstateras att varje steg mot 30 procent är ett politiskt beslut. Det är en självklarhet i och för sig. Men är det denna ståndpunkt vi har – att vi ska fatta det politiska beslutet att gå till 30 procent för att miljön och klimatet kräver det? Det är vår svenska synpunkt. Det är klart att det kan finnas taktiska skäl för att mörka den från svensk sida bara för att man annars kan lida nederlag. Men någon gång måste vi upp till bevis. Jag tycker nog att vi kan göra det redan nu och hävda 30-procentsmålet.

Anf. 130 ULF HOLM (MP):

Fru ordförande! Vi tycker att regeringens ståndpunkt är för vag. Enligt utskicket ska man fortsätta att analysera möjligheten att skärpa kraven. Det kan man förstås analysera länge, men vi tycker att Sverige borde återta ledartröjan i dessa frågor och ”joina” Danmark och Storbritannien. De kommer kanske inte att lägga fram ett konkret förslag, men de driver åtminstone en opinion för det, och den är minst lika viktig för

att påverka de länder i EU som sätter sig på tvären. Vi är väl medvetna om att det finns några länder som arbetar mot förslaget; det ska man inte sticka under stol med.

Förhandlingsläget är helt korrekt bedömt av miljöministern, nämligen att det finns svårigheter, men det betyder inte att Sverige ska ta av sig ledartröjan och sitta tyst. Det är tragiskt att behöva inse att Sverige i dessa frågor inte höjer rösten tillsammans med Danmark och Storbritannien, och därför anmäler vi avvikande mening. Vi tycker att 30-procentsmålet är möjligt att nå.

Anf. 131 CARINA OHLSSON (S):

Det kan bli så att jag ansluter mig till den avvikande meningen, men Socialdemokraterna vill först höra svaret från miljöministern.

Jag betvivlar inte miljöministerns ambitioner i dessa frågor, att man vill nå 30 procent och även få med sig andra länder på det. I stället handlar det mer om de taktiska frågorna, som också Ulf Holm tog upp. Det måste finnas några länder som i varje ögonblick starkt påpekar detta. Om de inte finns, och de röster som trots allt vill dra ned på ambitionerna hörs mer, då finns det ju ingen motkraft.

Det som oroar mig är de många signalerna, både från svenskt håll och på Europeanivå, om att riskkapitalister och andra är ganska skygga vad gäller dessa frågor. Jag hörde i går om en jättestor investering. Svenska riskkapitalister säger att de direkt ska ha en vinst på 30 procent. Samtidigt kommer det riskkapitalister från USA och satsar i Sverige, vilket i och för sig är bra, alltså att det kommer in nytt riskkapital, och de kräver inte den avkastningen på direkten när det handlar om att ta fram alternativbränslen.

Man kan undra varför detta uppkommer. Jag upplever att man både från svenskt håll och på Europeanivå måste vara mycket tydligare i dessa frågor för att få den hållbara utveckling som vi vill ha. Vi måste dessutom på ett tydligt sätt se på den här branschen som en näringslivsfråga och koppla ihop de aspekterna. Därför tycker jag att miljöministern på ett tydligare sätt måste ta på sig ledartröjan och våga lite mer.

Här står vi verkligen bakom de 30 procenten. Det upplever jag att vi gör från svenskt håll, och då är det lite för vagt att skriva "till mer än 20 %". Vad är det? Är det 20,5 eller 23,5 eller vad är det? Det är ju 30 procent vi vill ha, och då måste det tydligt framgå i den svenska ståndpunkten. Det vill jag höra svaret på.

Anf. 132 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Fru ordförande! Jag tror att det är bra att göra tydlig skillnad mellan den roll Sverige tar i arbetet och det som nu föreslås i rådsslutsatserna. Jag hoppades att det skulle framgå av den redovisning jag gav att Sverige hela tiden, och som Carina Ohlsson säger, i varje ögonblick, har påpekat att vi behöver ha den ambitiösa inriktningen. EU vinner för egen del på att ta ytterligare kliv framåt och förbereda sig för den ambitionsnivå som kommer att behöva bli global.

Jag delar den oro som i dag finns bland till exempel riskkapitalister, eller bredare på marknaderna, för man måste veta att utvecklingen går vidare. Vi kan naturligtvis aldrig låtsas att vi inte påverkas ännu mer av globala förhållanden än av enbart förhållandena inom EU.

Om detta är synpunkter på vad jag ska säga på rådets diskussioner behöver ingen tveka om att jag, liksom den svenska regeringen i dess helhet, hela tiden driver på EU i denna fråga. Vi pekar mycket tydligt på de fördelar det skulle innebära att skala upp sitt klimatmål till 30 procent. Från svensk sida har vi heller aldrig uttryckt någon annan målnivå än de 30 procenten – detta sagt för att vara tydlig även på den punkten.

Det jag däremot ser är att mina argument, eller de argument, ståndpunkter, som jag välkomnar från Danmark och Storbritannien, eller de argument som mina kolleger från Tyskland, Storbritannien och Frankrike tillsammans redovisade i somras, inte räcker för att övertyga den stora grupp medlemsstater som jag nämnde. Där tror vi att en analys från EU-kommissionen som går längre än den nu redovisade, och som precis som Jacob Johnson påpekade inte är särskilt utförlig, skulle kunna hjälpa argumentationen. Det som de påpekar är att den ekonomiska tillbakagången i Europa har underlättat för EU att nå målet, även om den ekonomiska tillbakagången för många medlemsstater är en orsak till att de tvekar.

Frågan är alltså om det finns krav på att Sverige ska kräva något annat i rådsslutsatserna än vad vi nu har gjort. Det har jag egentligen inte hört någon av er förespråka, utan ni är väl medvetna om att ingen medlemsstat har lagt fram ett sådant förslag. Det är det ställningstagandet vi nu gör.

Jag skulle vilja höra om någon av er anser att Sverige i det här läget ensamt ska lägga fram ett sådant förslag. Det är den skarpa frågan för mig vid rådmötet nästa vecka.

Anf. 133 ULF HOLM (MP):

Fru ordförande! Jag tycker inte att miljöministern bör utesluta möjligheten att kunna lägga fram ett sådant förslag. Jag tycker vidare att man ska liera sig med andra länder i EU som driver på det arbetet, ha en diskussion om det och se om man kan lägga fram ett sådant förslag. Det kan finnas nackdelar med att lägga fram ett konkret förslag eftersom det kan innebära en backlash, men möjligheten bör dock undersökas, inte uteslutas. Jag uppfattar att miljöministern inte vill lägga fram ett konkret förslag utan skyller på andra saker.

Jag anser att miljöministern måste ta på sig ledartröjan inte bara vid EU-nämndens sammanträden utan också i den offentliga europeiska debatten och inför miljöministermötet när det gäller dessa frågor.

Anf. 134 JACOB JOHNSON (V):

Jag vill anmäla avvikande mening.

Anf. 135 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat.

Anf. 136 BENGT-ANDERS JOHANSSON (M):

Fru ordförande! Min erfarenhet av europeiskt samarbete är att om man kommer till en förhandling och är väldigt tydlig och bombastisk är det oerhört lätt att bli marginaliserad. I det här läget tror jag att det är utomordentligt viktigt att försöka fånga upp en förflyttning i den riktning

som Sverige vill ha. Nog är det väl bättre att få med hela EU även om vi inte når upp till 30 procent, att få till ytterligare ett antal procentenheter, än att vi blir en ropandes röst i öknen?

Det är olyckligt att hela oppositionen anmäler avvikande uppfattning eftersom det undergräver miljöministerns möjligheter att agera på ett bra sätt. Jag beklagar det. Det är lite annorlunda att driva förhandlingar i EU än att driva dem i exempelvis ett utskott i Sveriges riksdag.

Anf. 137 CARINA OHLSSON (S):

Det känns inte som att vi riktigt fått svar på Ulf Holms sista fråga ännu, alltså om det skulle finnas en möjlighet. Jag tyckte att Ulf Holm uttryckte det så att miljöministern inte måste göra detta utan undersöka möjligheten om det kunde vara en taktik för att ha mer av ledarinitiativet.

Jag ansluter mig till frågan, och så får vi höra på svaret.

Anf. 138 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Fru ordförande! Låt mig först bara klargöra att ordförandeskapet har varit mycket tydligt med att de rådsslutsatser som rådet nu ska behandla ska ge processuell vägledning, som man kallar det, för det fortsatta arbetet. Det är det upplägg man har haft just för att man vid detta möte inte vill ställa frågorna om vilken målnivå EU ska ha på sin spets.

Trots det vill jag försäkra EU-nämnden om att jag självklart är beredd att alltid pröva möjligheten att öka EU:s ambitionsnivå. Jag har hela tiden undersökt den möjligheten. Jag har regelbunden kontakt med mina kolleger i den frågan. Vi tillhör en grupp EU-stater som hela tiden har uttryckt mycket tydliga uppfattningar i fråga om EU:s ambitionsnivå, och ingen i EU-sammanhang skulle uppfatta att Sverige har tvekat på den här punkten. Vi räknas givetvis in i den grupp av EU:s medlemsstater som driver på för att nå den högre ambitionsnivån inom EU. Jag vill inte missleda nämnden, men vad jag kan bedöma kommer det inte att vara en fråga vid detta rådsmöte. Om det skulle vara det är jag självfallet beredd att utnyttja de möjligheter det ger.

Anf. 139 CARINA OHLSSON (S):

Jag verkar vara på det snälla humöret i dag, men jag kommer att noga följa upp och efter rådsmötet kontrollera om ministern sagt någonting och även följa upp för att se om de kontakterna har tagits. Jag kommer att ställa den frågan, och om jag känner att den inte har uppfyllts kommer vi att fortsätta att ha avvikande mening. Det är alltså fråga om en liten utpressningssituation här.

Anf. 140 ORDFÖRANDEN:

Och den är utmärkt beskriven i de stenografiska uppteckningarna så att det ska vara spårbart.

Jag noterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt men med avvikande meningar V och MP.

Vi går till punkt 7, Förberedelser inför den 16:e partskonferensen för UNFCCC. Den frågan har varit uppe i nämnden tidigare i största allmänhet, kan man tycka, bland annat på samrådet i EU-nämnden den 19 mars inför Europeiska rådet. Då fanns det stöd för regeringens ståndpunkt i

stort, men med avvikande mening S, V och MP om slutsatserna i stort. Statsministersamråden är som bekant en enda punkt, inklusive allt, men såvitt vi kan utläsa av protokollet därifrån var klimatet då en del av motiveringen till avvikande mening.

Jag vill vara så pass generös för det kan bli löjligt att bara säga att det fanns en avvikande mening mot allt. Det lät då som om det fanns en del klimatflaggor, och därför tar vi upp dem igen för att höra hur det förhåller sig inför detta möte. Rent tekniskt är det nytt för rådet att ta upp just dessa slutsatser. Utkast till slutsatser är utsända i hemliga kuvert till nämndens ledamöter.

Anf. 141 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Fru ordförande! Jag ska fatta mig mycket kort eftersom ni har det skriftliga underlaget. Låt mig bara konstatera att vi kommer att arbeta mycket hårt inför Mexikomötet för att verkligen kunna nå resultat och göra konkreta framsteg. Nyckeln i det kommer att vara det som brukar kallas ett balanserat resultat. Med det menas inte att det ska vara ett försiktigt resultat utan att det ska vara ett resultat som just uppfyller balansen mellan krav på i-länder, stora utsläppsländer som påverkar klimatet, och möjligheter och stöd för de fattigare u-länder som framför allt är offer för klimatförstörelsen.

Låt mig också konstatera att en av nyckelfrågorna från EU:s synpunkt kommer att vara hur vi förhåller oss till Kyotoprotokollet. Vi är redo för en fortsättning på Kyotoprotokollet, men det är nödvändigt att EU ställer en del villkor. Vi måste sätta den miljömässiga effektiviteten i en framtida klimatregim högst. Det handlar om att säkerställa att en framtida förhandlingslösning ger tillräckligt stora utsläppsminskningar och även omfattar de stora utsläpparna. Om EU gör detta ensidigt kommer vi inte att ha löst klimatfrågan.

Jag håller det hela så kort för att lyssna på de frågor som finns och då återkomma till det som kan behöva sägas.

Anf. 142 ULF HOLM (MP):

Fru ordförande! Jag anmäler avvikande mening. Jag tycker att regeringen lyfter fram problemen för mycket i stället för att lyfta fram möjligheterna med att vi måste ta stegen för att få en ny ordning för en minskning av klimateffekterna. Den avvikande meningen anmäls också mot bakgrund av att vi från Miljöpartiet anser att regeringen varit dålig i EU när det gäller att lyfta fram att i-länderna ska vara med och betala en större andel än vad de gjort hittills.

Anf. 143 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat.

Anf. 144 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Ingen som följt klimatförhandlingarna kan förneka de problem som har funnits. Frågan är vad vi kan göra åt dem. Jag är fortfarande inte säker på vilken punkt i godkännandet av rådsslutsatserna Miljöpartiet avviker från. Det vi tar ställning till är ju inte den svenska beskrivningen av förhandlingsläget utan nu tar vi ställning till hur man ska se på råds-

slutsatserna och EU:s ställningstagande till dem. Det är det som behandlas här i nämnden.

Anf. 145 JACOB JOHNSON (V):

Jag har en kommentar. Vi i Vänsterpartiet avvaktar utvecklingen och följer frågan. Vår kritik av regeringens tidigare agerande är ju känd. Jag avstår för tillfället från att anmäla avvikande mening.

Anf. 146 ULF HOLM (MP):

Fru ordförande! Jag ska bara kort förklara för miljöministern vad jag menar. EU-nämnden tar ställning till regeringens förslag till svenska ståndpunkter. Jag menar att man i förhandlingarna mer lyfter fram problemen än möjligheterna. Det handlar kanske om ett synsätt i förhandlingarna. I dagsläget har jag inte några konkreta förändringar av själva slutsatserna att föreslå eftersom jag tyvärr inte har läst dem.

Anf. 147 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Jag noterar att andre vice talmannen vill anmäla avvikande mening när det gäller det som ändå inte är riktigt läst.

Låt mig inför framtida behandlingar skicka med att det nya ställningstagande vi gör här är att EU bör tydliggöra att vi bejakar en andra åtagandeperiod under Kyotoprotokollet förutsatt att vissa villkor uppfylls. Det gäller framför allt att de kraven miljömässigt är tillräckligt skarpa.

Det är sant att vi beskriver förhandlingsläget, men det beskriver inte vad vi från svensk sida eller från EU:s sida vill åstadkomma. Det kan vara något att överväga inför kommande ställningstaganden i EU-nämnden. Vi skulle möjligen kunna vara rätt överens i EU-nämnden om de ståndpunkterna.

Anf. 148 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt och noterar avvikande mening från Miljöpartiet. Vi återkommer säkert i denna fråga.

Vi har en hel hop övriga frågor. Såvitt jag förstår är en av dem, nämligen 8 i, på förslag från den svenska delegationen. Just den frågan, 8 i om översyn av gemenskapens strategi för kvicksilver, kan jag anmäla att vi har pratat om förut i EU-nämnden. Den 4 juni fick vi information i kvicksilverfrågan. Sedan blev det en A-punkt, och nu tas den alltså upp igen.

Anf. 149 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Fru ordförande! Det här har varit en svensk profilfråga. Vi har verkat mycket starkt för att få i gång de internationella förhandlingarna. Det har varit ett genombrott att vi har lyckats. Vi har förbjudit kvicksilver i Sverige. Vi vill nu gå vidare och ta vara på de möjligheter som översynen av kvicksilverstrategin inom EU ger. Vi ser att nya åtgärder på EU-sidan skulle innebära att man går före och visar ledarskap globalt. I grunden vill vi åstadkomma ett EU-förbud mot kvicksilver. Vi påbörjar nu det arbetet genom att ta upp frågan i rådet.

Jag vill också nämna informationen om den katastrof som har skett i Ungern.

Jag vill bara kort säga att vi är klara med den blå agendan. Det var ingen att ledamöterna som hade någon fråga om någon av de övriga frågorna.

Anf. 151 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Det handlar om en aluminiumfabrik med en damm där man har förvarat slam från produktionen. Där har nu skett ett stort läckage som lett till utsläpp av giftigt slam som lägger sig på flodbottnar och nu är på väg mot Donau. Det som finns kvar på land riskerar att torka och spridas för vindarna. Det är mycket allvarligt.

Den svenska ambassaden i Ungern ser till att svenskar inte ska komma till skada till följd av detta. Man följer därför utvecklingen mycket uppmärksam. Frankrike och Spanien har gett rekommendationen att inte resa till Ungern, men det är inte de ungerska myndigheternas rekommendation, och det är inte heller den svenska rekommendationen. Från svensk sida pekas vissa vägavsnitt ut som man bör undvika att resa till.

Ungern kommer i dag att begära experthjälp från EU, men man kommer inte att begära ekonomiskt stöd eller materialstöd.

Det belgiska ordförandeskapet har inte agerat på något sätt i den här frågan i Bryssel.

Man kan också konstatera att detta är en mycket gammal aluminiumfabrik. Den startades 1938. Den privatiserades 1995. För någon vecka sedan skedde en besiktning i form av en papperskontroll. De ungerska myndigheterna menar att det är uppenbart att företaget har brustit i ansvar och hantering. Man har dessutom försäkrat sig till mycket låga belopp. Detta kan bli mycket problematiskt.

Man ska också veta att det är en damm av totalt tio dammar som har brustit. Övriga dammar har också försvagats i och med denna olycka. Det är inte säkert att vi har sett de sista konsekvenserna av den här olyckan. Ännu så länge säger man att det inte är något dricksvatten som har förstörts. Men man får se vad utvecklingen leder till.

Vi i Sverige kommer nu att undersöka vad detta säger om behovet av bättre insatser på europeisk nivå när det gäller riskförebyggande och förebyggande av skador. Jag kommer att ha kontakt med kolleger på olika håll. Vi får se om det innan ministerrådets möte finns skäl att ta upp frågan och föreslå åtgärder eller begära redovisningar av kommissionen. Det går inte att svara i dag på frågan om detta behövs, utan det är ett arbete som vi i Sverige nu har påbörjat.

Anf. 152 JACOB JOHNSON (V):

Tack för redovisningen! Det var intressant att det var en av tio dammar. Vet ministern någonting mer om den här dammens storlek och volymen på de vattenmassor som har funnits i dammen?

Anf. 153 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (KD):

Jag tror att många med mig såg när *Aktuellt* redovisade situationen i Ungern. Man hörde en svensk expert säga att reningen av den här luten går ganska lätt att åtgärda.

Då tänker man: Ungern är med i EU. Vad är det som gör att EU inte har kontroll på sådan här farlig verksamhet? Vad kan vi bidra med för att öka kompetensen att rena och förebygga att sådant här händer igen?

Anf. 154 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Fru ordförande! Jag beklagar att jag inte vet volymen på dammarna, men det finns nog möjligheter att få reda på det.

Till Désirée Pethrus Engström vill jag säga att det är precis den sortens frågor vi nu ställer oss. Det ska vi analysera i Sverige. Jag är också beredd att ta upp kontakter med kolleger i Europa för att säkra att vi har de regelverk som är rimliga på europeisk nivå och göra det som kan göras för att förebygga den här typen av katastrofer.

Anf. 155 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar miljöministern för i dag. Trevlig helg! Lycka till på rådet!

Anf. 156 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C):

Tack för samarbetet med den här EU-nämnden! Trevlig helg!

Anf. 157 ORDFÖRANDEN:

Jag säger välkommen till det nyutnämnda statsrådet, transportministern och infrastrukturministern Catharina Elmsäter-Svärd som ska återrapportera från ett möte som hon inte har varit på. Det har varit transportministermöte den 24 juni och informellt ministermöte den 15–16 september. Rapporter härifrån är utsända och ligger delade på bordet.

Jag finner att det inte finns några frågor på detta.

Vi går in på information och samråd inför mötet i rådet den 15 oktober. Vi har ingen A-punktslista denna vecka.

Vi går till punkt 3 som nämndens ledamöter har hållit på med länge, nämligen Eurovinjettfrågan. Senast vi hade frågan i nämnden var den 27 mars 2009 då det fanns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar i frågan med avvikande meningar från V och MP.

Anf. 158 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Fru ordförande! Det här en fråga som har varit uppe i olika sammanhang. Precis som ordföranden sade har det också varit diskussion här i EU-nämnden. Under det tjeckiska ordförandeskapet körde frågan fast lite grann, men nu kommer den upp igen i nästa vecka. Det är ett kompromissförslag.

Vi har diskuterat hur vi ska hantera detta. Nu är det någonting som ska godkännas. Vi ska faktiskt fatta ett beslut nästa vecka. Den svenska funderingen har varit om man ska ställa krav på öronmärkning av intäkterna. Regeringen har tagit aktiv del i den här frågan och sett till att det inte ska vara så. Som det ser ut just nu verkar det inte finnas några tvingande skrivningar.

Låt mig sammanfatta det ganska kort eftersom ärendet har varit i gång. Det vi behöver ha med oss är hur vi ska ställa oss till detta. Vi har haft en diskussion i regeringen om att vi bör rösta ja till det här kompromissförslaget men samtidigt hålla det lite öppet beroende på hur diskussionerna går på rådsmötet. Vi är observanta på om det börjar fara i väg när det gäller öronmärkning eller inte, annars tänker vi rösta ja. Samtidigt tänker vi lägga en markering eller en anteckning som följer upp vår tydliga inställning när det gäller valet av rättslig grund och hur det påverkar Sveriges inställning i liknande lagstiftningsfrågor fortsättningsvis. Det är egentligen det som bör tas med.

Anf. 159 BÖRJE VESTLUND (S):

Den här frågan är kvar ända sedan statsrådet och jag satt i trafikutskottet tillsammans förrförra mandatperioden. Den är inte precis ny.

Jag måste ändå fråga: Vad är det man kommer att göra om man inte anser att det här är den korrekta rättsliga grunden? Det måste på något sätt markeras i det sammanhanget. Det är det ena.

Det andra är, om jag förstår saken rätt efter att ha läst dokumentet: På vilket sätt skulle man ha tagit bort de skarpa beslut som man har fattat i Europaparlamentet om att ha mer öronmärkning av pengarna? Jag ser inte att det framgår av dokumentet, eller har jag läst dokumentet fel? Jag kan faktiskt inte se det.

Från vår sida instämmer vi i regeringens ståndpunkt. Jag undrar bara hur man ska agera med den ståndpunkt man har. Det är en sak att säga en sak men man måste också se till att det blir någon verkstad av det så att säga.

Anf. 160 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Det Börje Vestlund säger är naturligtvis alldeles riktigt. Grundtanken är, eftersom det ändå är ett kompromissförslag, att diskussionerna som sker ska leda till att vi röstar ja men att vi har med någon form av särskilt uttalande som vi också kan lägga till protokollet. Det finns ändå med som en markering. Med öppenheten menar jag snarare att vi, om vi märker att diskussionen går åt det hållet, inte kan tänka oss att gå med på den linje som vi egentligen är emot. Det här är en kompromiss som vi tror skulle kunna fungera.

Är det någon som vill komplettera utifrån de diskussioner som har ägt rum eller vad som händer rent konkret i diskussionerna på plats? Där har jag inte varit och vet inte exakt hur det fungerar.

Anf. 161 Ämnesrådet PER BJÖRKLUND:

Det är riktigt, precis som ministern säger, att det vi planerar att göra är att lägga en reservation, en anteckning, till protokollet om att vi anser att det är den skatterättsliga grunden som ska gå in här enligt vårt sätt att se på det hela.

Vad som sedan händer förhandlingsmässigt i övrigt där nere vet vi ju inte, men vi ska bevaka öronmärkningslösningen så att vi inte kommer att hamna i någon sämre sits där. Det är helt enkelt det som kommer att bli det viktiga.

Anf. 162 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar med att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går till de intermodala frågorna. Där har vi först strategin och framtiden för transporter de närmaste tio åren.

Här är det så att det finns ett trafikutskottsutlåtande som heter 2009/10:TU4 som liksom är kappan med riksdagens ståndpunkter i frågan. Det är ett utlåtande om meddelandet i den här frågan och i det fanns en motivreservation från S, V och MP.

Jag ska också säga att senast frågan var uppe i nämnden var den 17 december förra året. Då fanns det stöd för regeringens ståndpunkt men anmälades avvikande mening från S och V samt noterades att Miljöpartiet inte var där. Inför diskussionen på rådet är det ett antal frågor utsända.

Det har pågått ett arbete sedan ett antal år tillbaka med att ta fram en ny vitbok för nästa planeringsperiod. Två frågor som kommer att strukturera debatten finns, som ni kanske känner till, med från det belgiska ordförandeskapet, dels en om allmänna prioriteringar för en hållbar framtid för transportsektorn, dels en om åtgärder för att utveckla och sprida ny teknik. De kommer naturligtvis att finnas med.

Min avsikt i den här diskussionen är framför allt att betona det som Sverige tidigare har framfört i frågan för att på så sätt vara så konsekvent som möjligt när det gäller genomslaget hos våra kolleger i Luxemburg. Det kommer också att finnas anledning att betona lite ytterligare att det i stället för att alltid anta ny lagstiftning kanske kan vara viktigt och många gånger mer effektivt att se till att redan gällande regler är rätt införda och tillämpas.

Det är väl det som vi kommer att ha med, liksom att vi framför allt har en utveckling som är gemensam när det gäller europeisk transportagenda som görs i nära samarbete inte minst med användarna. Då tänker jag också på näringslivet. Det är lite grann så som diskussionen kommer att föras.

Anf. 164 BÖRJE VESTLUND (S):

Två saker vill jag ta upp. När det gäller just de här frågorna vill jag bara att det noteras i protokollet att man, även om frågorna inte är nya, inte heller har haft något samråd i trafikutskottet.

Jag bara undrar en sak. Det gäller den svenska ståndpunkten. Det framgår av andra dokument men det står ingenting i den svenska ståndpunkten om att man ska ha ett hållbart transportsystem. Jag utgår från att det är ett misstag att man inte har fått med detta just den här gången, att det har gått lite för hastigt på departementet. Det är bara det jag utgår från.

När det gäller det andra jag ska ta upp får jag nästan säga som vi sade när vi höll på och behandlade alla dokumenten inför EU 2020 att det här har behandlats i trafikutskottet. Vi vet inte vad det slutliga resultatet blir men man har behandlat detta i form av ett betänkande. Därför anmäler vi avvikande mening i enlighet med det dokument som tidigare har varit uppe i trafikutskottet. Det kan möjligen under resans gång bli en förändring av detta, men just nu anmäler vi avvikande mening med anledning av det.

Anf. 165 ORDFÖRANDEN:

Jag ska först säga vad gäller utskottet, precis som när vi hade en diskussion om näringsutskottet tidigare i dag, att det enligt riksdagsordningen tydligt är så att bollen ligger hos det berörda fackutskottet som inte bara får utan skall bevaka sina frågor. Hur de gör det lägger inte jag mig i, men möjligheten finns och det är till och med reglerat att den skall användas.

Sedan refererar Börje Vestlund till utlåtandet och om jag glömde datera det var det från september förra året, det vill säga när detta var alldeles nytt. Det är rimligen det som Börje Vestlund refererar till och följer upp med den avvikande meningen.

Anf. 166 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Jag tänkte bara med anledning av det som Börje Vestlund sade nämna att det är riktigt och att det är klart att det ska vara hållbart. Jag tror att vi faktiskt är rätt eniga i den delen.

Anf. 167 ULF HOLM (MP):

Fru ordförande! Ordförandeskapet har skickat ut två frågor och jag måste först göra kommentaren att de var bland de längsta frågor jag någonsin har sett. Där har man fått in det mesta som kan röra livets alla skeenden, känns det som.

Det som förvånar mig är att vi inte har fått något förslag till svenska svar på de här ståndpunkterna. Det beklagar jag och anmäler därför avvikande mening.

Jag har också noterat att det inte står mycket om det miljömässiga tänkandet och hållbarhetstänkandet. Vi vet att det finns en skillnad mellan regeringens synpunkt och Miljöpartiets synpunkt när det gäller hur man ska agera politiskt för att lösa problemen för att få ett miljömässigt hållbart transportsystem. Vi har avvikande mening där.

Anf. 168 ORDFÖRANDEN:

Jag bläddrar lite efter ståndpunktsfrågan. Det finns för all del en ganska generell svensk ståndpunkt.

Anf. 169 ULF HOLM (MP):

Ståndpunkten är alltså skriven innan man har fått de här två frågorna från ordförandeskapet. Vi har inte fått något förslag till svar på de här två frågorna, om jag har uppfattat det rätt.

Anf. 170 ORDFÖRANDEN:

Det är sant. Frågan är vad vi får höra muntligt i dag. Annars finns också möjligheten att vi får skriftlig komplettering lite närmare in på rådet när det är så här brådis emellan.

Anf. 171 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Det var precis det jag tänkte att jag skulle säga. Frågorna fanns inte tillgängliga ens för oss när vi förberedde det här, men nu finns de ju och om en vecka ska vi åka. Om det är möjligt kan vi återkomma med någon form av besked. Går det till så rent rutinmässigt?

Anf. 172 ORDFÖRANDEN:

Det kan gärna gå till så, kan jag säga. Det brukar vi kunna ordna. Vad säger Regeringskansliet?

Anf. 173 Ämnesrådet PER BJÖRKLUND:

Jag ska bara säga att det här kommer att bli talepunkter till ministern inför rådsmötet. Men vi kan säkert skicka över, om inte talepunkterna helt och hållet så någon form av utdrag eller sammanfattning.

Anf. 174 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattning går bra, men någon form av ståndpunkt i förhållande till frågorna är faktiskt viktig.

Anf. 175 Ämnesrådet PER BJÖRKLUND:

Inga problem.

Anf. 176 ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket för det! Jag finner att vi inte har fler frågor om detta. Jag sammanfattar med att det ändå finns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga, men noterar avvikande mening från S och MP.

Vi går vidare till punkt 6 angående luftfartsavtal med förbundsrepubliken Brasilien. Här ska det i så fall fattas beslut om bemyndigande för kommissionen att inleda förhandlingar om ett sådant. Rent tekniskt är den frågan ny i rådet.

Anf. 177 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Den här frågan vet vi ännu inte riktigt om den kommer upp. Den ska först upp i Coreper nästa vecka. Det blir naturligtvis en avrapportering, men tanken är att vi ska få någon form av unionsavtal som ersätter de olika ländernas bilaterala avtal.

Vi har från regeringens sida stött kommissionen när det gäller att de ska få ett mandat att faktiskt gå vidare med den här diskussionen. Vi tror att det skulle ge även svenska flygbolag utökade möjligheter att beflyga Brasilien men även kunna koppla på framför allt när det gäller trafiksäkerheten och miljön, som är en del i det arbetet och som ska in i diskussionen. Det handlar väl mer om ett mandat.

Anf. 178 ORDFÖRANDEN:

Det är väl bra om man kan göra på två sätt. Det här är väl det enklaste, det vill säga att säga vad regeringen tycker. Sedan får vi se om frågan behandlas. Annars kan man passa i dag men kan då tvingas återkomma sedan. Det är mycket besvärligare. Nu har ni hört vad regeringen tycker, om frågan behandlas.

Anf. 179 BÖRJE VESTLUND (S):

Det här kanske är formalia mer än en sakfråga och det kanske är kansliet eller möjligen departementet som ska svara. Detta har ju varit uppe på Coreper, och jag uppfattar det nästan som att det hade blivit en A-punkt. Har jag fel på den punkten?

Anf. 180 ORDFÖRANDEN:

Har kanslichefen någon kommentar till detta?

Anf. 181 Kanslichefen MARGARETA HJORTH:

Jag har varit i kontakt med departementet, och det är ingen A-punkt enligt samordnaren på departementet.

Anf. 182 ORDFÖRANDEN:

Vi vet ändå inte riktigt om frågan kommer att behandlas på rådet, om jag har förstått statsrådet rätt. Men tycka kan man ändå. Det är väl bra att det kommer fram vad regeringen och respektive partier tycker, om frågan ska avgöras då.

Anf. 183 JACOB JOHNSON (V):

Jag är intresserad av bisatsen "samt inte förhindra beskattning av flygbränsle" som jag tycker är en viktig fråga att driva. Jag vill höra vad statsrådet säger om möjligheterna att få igenom det.

Anf. 184 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Det var en bra fråga. Jag måste nog passa på den. Jag vet faktiskt inte.

Anf. 185 Ämnesrådet LARS ÖSTERBERG:

Det som står i förslaget till mandat är att avtalet inte ska förhindra bränslebeskattning inom respektive parts territorium. Det innebär för EU:s del att EU ska ha fortsatt möjlighet att införa beskattning av flygbränsle på linjer inom gemenskapen.

När det gäller internationella flygningar har kommissionen tidigare utrett den här frågan och kommit fram till att ett system med handel med utsläppsrätter är ett bättre sätt att lösa de här problemen än att införa en flygbränslebeskattning.

Anf. 186 ORDFÖRANDEN:

För att vara närmast övertydlig vill jag säga att frågan om att eventuellt införa bränslebeskattning eller ändra på regelverket inom EU inte är föremål för behandling nu. Det är att det inte är uteslutet som ligger i det här avtalet, eller hur?

Anf. 187 Ämnesrådet LARS ÖSTERBERG:

Det är riktigt uppfattat.

Anf. 188 JACOB JOHNSON (V):

Jag beklagar kommissionens ståndpunkt vad gäller beskattning av flygbränsle. Jag tycker nog att det vore en bättre väg än handel med utsläppsrätter.

Anf. 189 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat. Är det något statsrådet vill kommentera? Nej.

Då har vi likafullt att fatta beslut i själva frågan för den händelse att den i alla fall behandlas på rådet. Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går till de övriga frågorna. Då brukar vi göra så att vi inte pratar så mycket alls, om det inte är något särskilt man vill ta upp från regeringens eller ledamöternas håll, till exempel ett svenskt initiativ, en ovanligt strulig fråga, en hjärtefråga eller någonting sådant. Ett skriftligt underlag är annars utsänt, och det är inte fråga om beslut.

Är det något särskilt statsrådet vill nämna? Nej. Är det någon ledamot som vill ta upp något särskilt?

Anf. 190 BÖRJE VESTLUND (S):

2010/11:1

8 oktober

Jag glömde att fråga om rapporten. Men eftersom man tar upp rapporten så påpassligt här ytterligare en gång kan jag ställa en fråga. Den handlar om närsjöfarten, och för vår del handlar närsjöfarten mycket om Östersjöfarten. Det har uppstått en stor diskussion kring den neddragning av svavelutsläpp som man har diskuterat från sjöfarten. Det har inneburit stora reaktioner. När man från industrin säger att det finns en diskussion är det lindrigt sagt. Det är nästan så att man rasar i detta sammanhang.

Nu har vi dessa regler, men frågan är: Hur ska man se till att man får en konkurrensneutralitet över hela unionen, så att det inte är så att Östersjöländerna kommer att behandlas annorlunda än andra regioner, till exempel Medelhavsländerna? Från början var det rederierna som härjade i denna fråga. Men det är faktiskt i första hand industrin som är orolig och som överväger andra möjligheter. Det innebär att det i förlängningen inte gynnar ett mer hållbart transportsystem, utan man talar i dag om att välja andra alternativ.

Min fråga är: Hur ska man kunna fortsätta att ha den ganska stora export som vi har från Sverige men också ha en konkurrensneutralitet mellan de olika regionerna i Europa men kanske också i hela världen?

Anf. 191 ORDFÖRANDEN:

Är det något som statsrådet kan svara på här och nu?

Anf. 192 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Jag kan åtminstone redogöra för de rapporter som jag har fått tillbaka från statssekreterare Zetterberg som var på mötet i Antwerpen, utöver det som har lämnats skriftligen. Han framförde att Sverige stöder IMO-beslutet när det gäller lägre svavelutsläpp för sjöfarten och en minskning av luftföroreningarna från fartyg. Men han betonade verkligen att sammanhängande transportsystem måste grundas på harmoniserade regler som främjar konkurrens på lika villkor. Det fanns med i diskussionen, och det var det som framfördes på mötet där.

Anf. 193 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Då är vi klara med infrastrukturministerns frågor och tackar för i dag. Trevlig helg och lycka till på rådet!

Innehållsförteckning

1 § Konkurrenskraft (inre marknad och industri)	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	1
Anf. 3 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S)	2
Anf. 4 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 5 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	2
Anf. 6 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 7 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	2
Anf. 8 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S)	3
Anf. 9 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 10 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S)	4
Anf. 11 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 12 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	4
Anf. 13 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 14 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S)	5
Anf. 15 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 16 BÖRJE VESTLUND (S)	5
Anf. 17 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	6
Anf. 18 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 19 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	6
Anf. 20 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S)	7
Anf. 21 JACOB JOHNSON (V)	7
Anf. 22 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	7
Anf. 23 BÖRJE VESTLUND (S)	8
Anf. 24 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	8
Anf. 25 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 26 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	8
Anf. 27 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 28 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	9
Anf. 29 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 30 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S)	9
Anf. 31 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 32 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C)	9
Anf. 33 ORDFÖRANDEN	9
2 § Konkurrenskraft (inre marknad)	10
Anf. 34 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 35 Statsrådet EWA BJÖRLING (M)	10
Anf. 36 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S)	10

Anf. 37	ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 38	Statsrådet EWA BJÖRLING (M).....	11
Anf. 39	BÖRJE VESTLUND (S).....	11
Anf. 40	Statsrådet EWA BJÖRLING (M).....	11
Anf. 41	ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 42	Statsrådet EWA BJÖRLING (M).....	12
Anf. 43	ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 44	Statsrådet EWA BJÖRLING (M).....	13
Anf. 45	ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 46	Statsrådet EWA BJÖRLING (M).....	14
Anf. 47	ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 48	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	14
Anf. 49	ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 50	Statsrådet EWA BJÖRLING (M).....	14
Anf. 51	ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 52	Statsrådet EWA BJÖRLING (M).....	15
Anf. 53	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	16
Anf. 54	ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 55	Statsrådet EWA BJÖRLING (M).....	16
Anf. 56	Kanslirådet ANDERS KARLSLAND.....	16
Anf. 57	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	17
Anf. 58	JACOB JOHNSON (V).....	17
Anf. 59	Statsrådet EWA BJÖRLING (M).....	17
Anf. 60	Kanslirådet ANDERS KARLSLAND.....	17
Anf. 61	ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 62	Kanslirådet ANDERS KARLSLAND.....	18
Anf. 63	BÖRJE VESTLUND (S).....	18
Anf. 64	Statsrådet EWA BJÖRLING (M).....	18
Anf. 65	GUNNAR ANDRÉN (FP).....	19
Anf. 66	Statsrådet EWA BJÖRLING (M).....	19
Anf. 67	ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 68	BÖRJE VESTLUND (S).....	19
Anf. 69	ORDFÖRANDEN.....	20
Anf. 70	Statsrådet EWA BJÖRLING (M).....	20
Anf. 71	ORDFÖRANDEN.....	20
3 §	Konkurrenskraft (forskning).....	21
Anf. 72	ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 73	Statssekreterare PETER HONETH.....	21
Anf. 74	ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 75	Statssekreterare PETER HONETH.....	21
Anf. 76	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	23
Anf. 77	Statssekreterare PETER HONETH.....	23
Anf. 78	ORDFÖRANDEN.....	23
Anf. 79	Statssekreterare PETER HONETH.....	23
Anf. 80	ORDFÖRANDEN.....	24
Anf. 81	Statssekreterare PETER HONETH.....	24
Anf. 82	GUNNAR ANDRÉN (FP).....	25
Anf. 83	Statssekreterare PETER HONETH.....	25
Anf. 84	BÖRJE VESTLUND (S).....	25
Anf. 85	Statssekreterare PETER HONETH.....	26
Anf. 86	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (KD).....	26

Anf. 87	Statssekreterare PETER HONETH.....	27
Anf. 88	BENGT-ANDERS JOHANSSON (M).....	27
Anf. 89	CARINA OHLSSON (S).....	27
Anf. 90	Statssekreterare PETER HONETH.....	28
Anf. 91	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 92	Statssekreterare PETER HONETH.....	28
Anf. 93	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 94	Statssekreterare PETER HONETH.....	28
Anf. 95	GUNNAR ANDRÉN (FP).....	29
Anf. 96	Statssekreterare PETER HONETH.....	29
Anf. 97	ORDFÖRANDEN	30
4 §	Miljö.....	31
Anf. 98	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 99	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	31
Anf. 100	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 101	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	31
Anf. 102	CARINA OHLSSON (S)	33
Anf. 103	ORDFÖRANDEN	33
Anf. 104	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	33
Anf. 105	BENGT-ANDERS JOHANSSON (M).....	33
Anf. 106	STAFFAN DANIELSSON (C).....	34
Anf. 107	JACOB JOHNSON (V)	34
Anf. 108	ULF HOLM (MP).....	35
Anf. 109	ORDFÖRANDEN	35
Anf. 110	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	35
Anf. 111	ULF HOLM (MP).....	36
Anf. 112	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	36
Anf. 113	ULF HOLM (MP).....	37
Anf. 114	ORDFÖRANDEN	37
Anf. 115	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	37
Anf. 116	BENGT-ANDERS JOHANSSON (M).....	39
Anf. 117	ULF HOLM (MP).....	39
Anf. 118	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	39
Anf. 119	ULF HOLM (MP).....	41
Anf. 120	ORDFÖRANDEN	41
Anf. 121	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	41
Anf. 122	ORDFÖRANDEN	41
Anf. 123	ULF HOLM (MP).....	41
Anf. 124	ORDFÖRANDEN	41
Anf. 125	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	42
Anf. 126	ORDFÖRANDEN	43
Anf. 127	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	43
Anf. 128	ORDFÖRANDEN	43
Anf. 129	JACOB JOHNSON (V)	43
Anf. 130	ULF HOLM (MP).....	43
Anf. 131	CARINA OHLSSON (S)	44
Anf. 132	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	44
Anf. 133	ULF HOLM (MP).....	45
Anf. 134	JACOB JOHNSON (V)	45
Anf. 135	ORDFÖRANDEN	45
Anf. 136	BENGT-ANDERS JOHANSSON (M).....	45

Anf. 137	CARINA OHLSSON (S)	46
Anf. 138	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	46
Anf. 139	CARINA OHLSSON (S)	46
Anf. 140	ORDFÖRANDEN	46
Anf. 141	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	47
Anf. 142	ULF HOLM (MP)	47
Anf. 143	ORDFÖRANDEN	47
Anf. 144	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	47
Anf. 145	JACOB JOHNSON (V)	48
Anf. 146	ULF HOLM (MP)	48
Anf. 147	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	48
Anf. 148	ORDFÖRANDEN	48
Anf. 149	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	48
Anf. 150	ORDFÖRANDEN	49
Anf. 151	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	49
Anf. 152	JACOB JOHNSON (V)	49
Anf. 153	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (KD)	49
Anf. 154	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	50
Anf. 155	ORDFÖRANDEN	50
Anf. 156	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (C)	50

2010/11:1

8 oktober

5 § Transport, telekommunikation och energi (transport) 51

Anf. 157	ORDFÖRANDEN	51
Anf. 158	Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M)	51
Anf. 159	BÖRJE VESTLUND (S)	51
Anf. 160	Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M)	52
Anf. 161	Ämnesrådet PER BJÖRKLUND	52
Anf. 162	ORDFÖRANDEN	52
Anf. 163	Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M)	53
Anf. 164	BÖRJE VESTLUND (S)	53
Anf. 165	ORDFÖRANDEN	53
Anf. 166	Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M)	54
Anf. 167	ULF HOLM (MP)	54
Anf. 168	ORDFÖRANDEN	54
Anf. 169	ULF HOLM (MP)	54
Anf. 170	ORDFÖRANDEN	54
Anf. 171	Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M)	54
Anf. 172	ORDFÖRANDEN	54
Anf. 173	Ämnesrådet PER BJÖRKLUND	54
Anf. 174	ORDFÖRANDEN	55
Anf. 175	Ämnesrådet PER BJÖRKLUND	55
Anf. 176	ORDFÖRANDEN	55
Anf. 177	Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M)	55
Anf. 178	ORDFÖRANDEN	55
Anf. 179	BÖRJE VESTLUND (S)	55
Anf. 180	ORDFÖRANDEN	55

Anf. 181	Kanslichefen MARGARETA HJORTH	55
Anf. 182	ORDFÖRANDEN	56
Anf. 183	JACOB JOHNSON (V)	56
Anf. 184	Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M)	56
Anf. 185	Ämnesrådet LARS ÖSTERBERG	56
Anf. 186	ORDFÖRANDEN	56
Anf. 187	Ämnesrådet LARS ÖSTERBERG	56
Anf. 188	JACOB JOHNSON (V)	56
Anf. 189	ORDFÖRANDEN	56
Anf. 190	BÖRJE VESTLUND (S).....	57
Anf. 191	ORDFÖRANDEN	57
Anf. 192	Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M)	57
Anf. 193	ORDFÖRANDEN	57